

Tuva: Bible for Matthew

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹ Авраамдан база Давидтен укталган Иисус Христостун ада-өгбе даңзызы бо-дур. ² Авраам Исаактың ачазы турган. Исаак – Иаковтун, Иаков – Иуда биле ооң акы-дуңмаларының ачазы турган. ³ Иуда – Фарес биле Зерахтың (а оларның авазы – Фамар), Фарес – Хецроннун, а Хецрон Арамның ачазы турган. ⁴ Арам – Аминадавтың, Аминадав – Наассоннун, а Наассон Салмоннун ачазы турган. ⁵ Салмон – Воозтун ачазы (а Воозтун авазы – Раав) турган. Вооз – Овидтиң ачазы (а Овидтиң авазы – Руф) турган. Овид – Иессейниң, ⁶ а Иессей Давид хаанның ачазы турган. Давид – Соломоннун ачазы (а Соломоннун авазы – Урияның кадайы) турган. ⁷ Соломон – Ровоамның, Ровоам – Авияның, а Авия Асафтың ачазы турган. ⁸ Асаф – Иосафаттың, Иосафат – Иорамның, а Иорам Озияның ачазы турган. ⁹ Озия – Иоафамның, Иоафам – Ахазтың, а Ахаз Эзекияның ачазы турган. ¹⁰ Эзекия – Манассияның, Манассия – Амостун, а Амос Иосияның ачазы турган. ¹¹ Иосия – Иехонияның болгаш ооң дуңмаларының өгбези турган. (Оларның чурттап турган үзінде израиль чонну Вавилонче көжүрүп үндүргөн чүве-дир.) ¹² Израиль чонну Вавилонче көжүргөн соонда, Иехония Салафиилдиң ачазы апарган, а Салафиил Зоровавелдиң ачазы турган. ¹³ Зоровавел – Авиудтун, Авиуд – Элиакимниң, а Элиаким Азорнун ачазы турган. ¹⁴ Азор – Садоктун, Садок – Ахимниң, а Ахим Элиудтун ачазы турган. ¹⁵ Элиуд – Элеазарның, Элеазар – Маттанның, а Маттан Иаковтун ачазы турган. ¹⁶ А Иаков Иосифтиң ачазы турган. Ол Иосиф болза Христос деп адаткан Иисусту божаан Марияның ашаа боор. ¹⁷ Ынчангаш Авраамдан Давидке чедир шупту он дөрт салгал, Давидтен израиль чонну Вавилонче көжүрүп үндүргенинге чедир база он дөрт салгал болгаш израиль чонну Вавилонче көжүргенинден Христостун төрүттүнгенинге чедир база-ла он дөрт салгал солукшан. ¹⁸ Иисус Христос мынчаар төрүттүнгөн. Ооң авазы Марияны Иосиф-биле дүгдөп каан чүве-дир. Ынчалза-даа олар өгленчир бетинде, Марияның Ыдыктыг Сүлдеден иштелгени билдине берген. ¹⁹ Ооң душтуу боор Иосиф чөптүг-шынның кижиге турган болгаш, Марияны улус мурнунга бак атка кирибес дээш, кымга-даа дыңнатпайн, дүгдээшкенин бүдүү соксадыр деп шийттирлээн. ²⁰ Ынчалзажок ол ынчаар бодап алган турда, Дээрги-Чаяакчының төлээзи ооң дүжүнгө көзүлгөш, мынча дээн: «Давидтиң оглу, Иосиф, Марияны кадай кылып аарындан кортпа. Чүгө дээрге ооң иштинде Чаш төл Ыдыктыг Сүлдеден боттанган-дыр. ²¹ Мария оол уруг божуп алыр, а сен Ону Иисус деп адап аар сен, чүгө дээрге Ол Бодунун чонун бачыттарындан камгалаар-дыр». ²²⁻²³ (Дээрги-Чаяакчының Бодунун медээчизин дамчыштыр: «Көрүңер даан, арыг кыс иштели бергеш, оол уруг божуп алыр, Ону Эммануил деп ат-биле адаарлар» – деп чугаалаан чүүлү ынчаар боттанган-дыр. А Эммануил деп ат «Бурган бистиң-биле» дээн уткалыг.) ²⁴ Иосиф оттуп келгеш, Дээрги-Чаяакчының төлээзиниң дужааганын ёзугаар, Марияны кадай кылып алган. Ынчалза-даа Иосиф, кадайы оолун божуваан шаанда, ооң-биле эр, херээжен харылзаа кылып көрбээн. Иосиф оолду Иисус деп адап алган.

Chapter 2

¹ Иисус Ирод хаанның чагырган үзінде Иудеяның Вифлеем хоорайга төрүттүнгөн. Элээн болгаш, Иерусалимче чөөн чүктен мерген угаанныг чурагачылар келген. ² Олар: «Иудейлерниң чаа төрүттүнгөн Хааны кайыл? Бис Ооң сылдызы үнгенин чөөн чүккө көргөш, Аңаа мөгөйип келдивис» – дээннер. ³ Ону дыңнааш, Ирод хаан болгаш Иерусалимде хамык улус каттай-хаара дүвүрөп үнгөн. ⁴ Ирод Бурганның дээди бараалгакчыларын болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларын дөгөрезин чыып алгаш: «Христос каяа төрүттүнер ужурулугу?» – деп айтырган. ⁵ Олар аңаа: «Иудеяның Вифлеемге – деп харыылаан. – Чүгө дээрге Бурганның медээчизиниң номунда мынчаар бижээн-дир: ⁶ „Иудея черинде турар Вифлеем, сен Иудеяның чагырга турар хоорайларындан чүнүң-биле-даа дора эвес сен, чүгө дээрге Мээң израиль чонумну кадарар Чагырыкчы сенден үнер-дир“. ⁷ Ирод ынчан мерген угаанныгларны бүдүү келдирткеш, сылдыстың чырып үнгөн үзүн ылавылап алган. ⁸ Ол оон мерген угаанныгларны Вифлеемче чорудупкаш: «Ынаар баргаш, Чаш төл дугайында бирден бирээ чокка билип алыңар. А тып алгаш, менче дыңнадыштар силер, мен база Аңаа мөгөйип чедер мен» – деп чагып каан. ⁹ Хаанны дыңнап алгаш, олар чорупкан. Мерген угаанныгларның чөөн чүккө көргөн сылдызы, Чаш төлдүн турган чериниң кырынга доктаай бергизеге чедир, оларның мурнунга чырып бар чораан. ¹⁰ Сылдысты көргөш, оларның өөрээнин чүгө деңнээр! ¹¹ Олар бажыңче киргеш, Чаш төл биле Ооң авазы Марияны көрүп кааш, доңгая кээп дүжүп, Аңаа мөгөйгеннер. Оон боттарының эргине сугар аптаражыын ажыткаш, белектерин: алдынын база ладан, мирра деп чаагай чыттыг чүүлдерни Олче сунуп бараалгааннар. ¹² Оон мерген угаанныглар дүжүндө Бургандан «Иродче барбаңар» деп кичээндириг алгаш, боттарының чуртунче өске оруктап чана бергеннер. ¹³ Мерген угаанныглар чоруй барганда, Иосифтиң дүжүнгө Дээрги-Чаяакчының төлээзи кирип, мынча дээн: «Тур, Чаш төлдү болгаш Ооң авазын алгаш, Египетче дезивит. Сеңээ сагындырбаан шаамда, аңаа артар сен, чүгө дээрге Ирод Чаш төлдү дилеп тыпкаш, узуткаар деп турар-дыр». ¹⁴ Иосиф туруп келгеш, Чаш төлдү Ооң авазы-биле кады алгаш, дүне Египетче чорупкан. ¹⁵ Ол аңаа Ирод өлгүжеге дээр чурттап турган. Дээрги-Чаяакчының Бодунун медээчизин дамчыштыр: «Бодунун Оглумну Египеттен үндүр кыйгырып алган мен» – дээн сөстери ынчаар боттанган чүве-дир. ¹⁶ Мерген угаанныгларга мегеледип алганын билгеш, Ирод аажок килеңнеп үнгөн. Хаан оларның чугаазындан билип алганы үени барымдаалап, Вифлеемде база ооң чоок-кавызында ийи харлыг

болгаш оон бичии эр хиндиктиг чаштарны дөгerezин өлүрерин шериглеринге дужааган. ¹⁷ Иеремия медээчини дамчыштыр Бурганның мынча дээн чүвези ынчалдыр боттанган:

¹⁸ «Рамада алгы-кышкы, ажыг-шүжүгнүн ыы-сызы дыңналып тур. Рахил ажы-төлүнүн ажыын ажып ыглап, хөңнү чазалбайн тур, чүгө дээрге оларны ышкынган-дыр!»

¹⁹ Ирод өлүп каарга, Дээрги-Чаяакчының төлээзи Египетте Иосифтин дүжүнгө кирген. ²⁰ Ол мынча дээн: «Тур, Чаш төлдү Ооң авазы-биле кады алгаш, израиль черже эеп чанывыт. Чаш төлдүн өлүмүн күзээннер ам чок апарган-дыр». ²¹ Иосиф тургаш, Чаш төлдү Ооң авазы-биле кады алгаш, израиль черже чорупкан. ²² Ынчалза-даа Иудеяда Иродтун орнунда ооң оглу Архелай хааннай берген деп дыңнааш, ынаар баарындан сезинген. Дүжүнде сагындырыг алгаш, Иосиф Галилея черинче чорупкан. ²³ Ол ынаар баргаш, Назарет деп хоорайга чурттай берген. Дээрги-Чаяакчының медээчилерин дамчыштыр Христос дугайында: «Ону назорей деп адаар» – дээн сөстери ынчалдыр боттанган чүве-дир.

Chapter 3

¹ Ол хүннерде Иудеяның ээн кургаг ховузунга Иоанн Медеглекчи чедип келгеш, суртаалдап эгелээн. ² Ол: «Бачыдыңар миннип, Бурганче эглиңер! Дээрниң Чагыргазы чоокшулап келген-дир» – деп чугаалап турган. ³ Иоанның дугайында Исая медээчи мынча деп чугаалаан турган: «Ээн кургаг ховуда алгырган кижиниң үнү дыңналган: „Дээрги-Чаяакчыга оруктан белеткеңер! Ооң эртер кокпаларын дорттап бериңер“. ⁴ Иоанн теве дүгүнден кылган хептиг болгаш белинде хөм курлут турган, а чиир чеми шартылаа болгаш ховунун ары чигири болган. ⁵ Улус аңаа ынчан Иерусалимден, бүгү Иудеядан болгаш Иордан хемниң чоок-кавызында суурлардан кээп турган. ⁶ Боттарының бачыттарын ажыы-биле билинген улусту Иоанн Иорданның суунга суп турган. ⁷ Аңаа сугга суктурары -биле хөй фарисейлер болгаш саддукейлер кээп турарын көргөш, Иоанн оларга мынча дээн: «Силер, чылан сыскындылары! „Бурганның кел чыдар килеңинден чайлай бээр бис“ деп, силерни кым сагыш алындырды? ⁸ Бурганче ээлгениңерниң херек кырында үре-түңнелин көргүзүңер! ⁹ Чүгле: „Бистиң адавыс – Авраам“ – деп сөстер-биле боттарыңарны аргалаарын семевеңер! Бурган бо чыдар даштардан-даа Авраамга ажы-төл чаяап шыдаар дээрзин силерге чугаалап тур мен. ¹⁰ Балды ыяштарның дөзүн кезеринге белен-дир. Эки чимис бербестээн ыяштарны одура шапкаш, отче киир октаптар. ¹¹ Бачыдыңар миннип, Бурганче ээлгениңерниң демдээ кылдыр, силерни сугже суп тур мен. Ынчалза-даа менден күчү-күштүг Кижини мээң соомдан чоруп олурар. Мен Ооң идиин-даа тудуп алгаш чоруурунга төлөп чок мен. Ол силерни Ыдыктыг Сүлдеже, отче сугар-дыр. ¹² Тараа үрезинин савандан арыглаар айыыр шагда-ла Ооң холунда-дыр, Ол тараа үрезинин үүжелей урар уургайыңа чыып алыр, а саваны өшпөс отка өрттедиптер». ¹³ Иисус ол үедө Галилеядан Иордан хемче, Иоаннга сугга суктуруп аар дээш, чедип келген. ¹⁴ Иоанн баштай Ону соксадып: «Мен харын Силерге сугга суктурар ужурлут мен. Силер чоп меңээ келдиңер?» – деп турган. ¹⁵ Ынчалза-даа Иисус: «Бо удаада ындыг болгай аан. Бурганның бисти кылзын деп күзээн бүгү чүвезин ынчалдыр күүседир бис» – деп харыылаан. Ынчаар орта, Иоанн чөпшээрешкен. ¹⁶ Сугга суктуруп алгаш, Иисус хемден үнүп кээри билек, дээр аңгайтыр ажыггына берген. Оон Иисус Бодунуң кырынче көгө-буга дег бадып орап Бурганның Сүлдезин көрүп каан. ¹⁷ Ооң соонда дээрден үн дыңналган: «Бо дээрге Мээң ханы ынак оглум-дур, Ол Мээң сеткилимге кирер-дир!»

Chapter 4

¹ Ыдыктыг Сүлде ынчан Иисусту эрликке күткүттүрери-биле ээн кургаг ховуже апарган. ² Дөргөн хүн база дөргөн дүн дургузунда шээрленгеш, Иисус аажок аштай берген. ³ Ынчан Аңаа күткүчү эрлик чедип келгеш: «Сен шынап-ла Бурганның Оглу болзуңза, бо даштарга хлеб болу бээрин дужаавыт» – дээн. ⁴ Иисус мынча деп харыылаан: «Бижилгеде: „Кижини амытан чүгле хлеб-биле эвес, а Бурганның чугаалаан бүгү чүвезиниң ачызында амыдыраар болгай“ – деп бижээн-дир». ⁵ Эрлик ынчан Ону ыдыктыг хоорай Иерусалимче апаргаш, Бурганның өргээзиниң кырының эриинге тургускаш, мынча дээн: ⁶ «Сен Бурганның Оглу болзуңза, черже шурай бер. Чүгө дээрге Бижилгеде: „Ол Бодунуң төлээлеринге Сени чагып каарга, олар Сени, будун дашка тептикпезин дээш, холдары-биле көдүрүп аарлар“ – деп бижээн-дир». ⁷ Иисус аңаа: «Бижилгеде оон ыңай: „Дээрги-Чаяакчы Бурганыңны шеневе!“ – деп база чарлык болган болгай» – деп харыылаан. ⁸ Эрлик ооң соонда Ону дыка бедик дагже үндүрө бергеш, бо делегейниң хамык күрүнелерин бүгү өндүр-чаагайы-биле көргүскөш: ⁹ «Доңгая кээп дүжүп, меңээ мөгөөр болзуңза, бо бүгүнү Сеңээ бээр мен» – дээн. ¹⁰ Иисус аңаа: «Ырап чор, эрлик! Бижилгеде: „Чүгле Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга мөгөйиш чор, чүгле Аңаа бараан бол“ – деп бижээн-дир» – деп харыылаан. ¹¹ Эрлик ынчан Ону каапкаш барган. Оон Иисуска дээрниң төлээлери чедип келгеш, Аңаа бараан болуп турганнар. ¹² Иоанны кара-бажыңче киир октапканын дыңнааш, Иисус Галилеяже эеп келген. ¹³ Ол Назаретти каапкаш, Галилея хөлүнүн эриинде, Завулон биле Неффалимниң черинде турар Капернаум хоорайга чурттай берген. ¹⁴ Бурганның Исая медээчини дамчыштыр чугаалаан сөстери ынчалдыр боттанган:

¹⁵ «Завулоннуң база Неффалимниң чери, Иордан хемниң ындында, далайже баар орукта өске чоннар чурттаан Галилея!»

¹⁶ Караңгыга чурттап орган чон өндүр улут чырык көрүп кагды, өлүмнүн хөлегези бүргээн черге чурттаан улуска чырык чайыннап келди».

¹⁷ Ол үеден бээр Иисус мынча деп суртаалдап эгелээн: «Бачыдыңар миннип, Бурганче эглиңер! Чүгө дээрге Дээрниң Чагыргазы чоокшулап келген-дир». ¹⁸ Бир-ле катап Галилея хөлүнүн эрии-биле эртип бар чыткаш, Иисус ийи алышкыны: Пётр деп адаткан Симонну база ооң дуңмазы Андрейни көрүп каан. Олар балыкчылар турган болгаш, четкилерин хөлчө салып турганнар. ¹⁹ Иисус оларга: «Мени эдериңер. Силерни кижилер тывыкчылары кылып каар мен» – дээн.

²⁰ Алышкылар четкилерин каапкаш, ол дораан Ону эдерип чорупканнар. ²¹ Улаштыр бар чыткаш, Ол өске ийи алышкыны: Зеведейниң оглу Иаков биле ооң дуңмазы Иоанны көрүп каан. Олар ачазы Зеведей-биле кады хемеде четкилерин септеп органнар. Иисус оларны кый депкен. ²² Алышкылар ол дораан хемезин-даа, ачазын-даа каапкаш, Ону эдерип чорупканнар. ²³ Иисус бүгү Галилеяны эргий кезип, синагогаларга улусту өөредип, Дээрниң Чагыргазының дугайында Буянның Медээни суртаалдап база кандыг-даа аарыг-аржыктан улусту экиртип чораан. ²⁴ Ооң дугайында дамчыыр чугаа бүгү Сирияга тарай берген. Янзы-бүрү аарыг-човалаңга алыскан, күштүг аарышкыдан хинчектеткен, букшуураан, тыртар болгаш чартыктаан кижилерин улус Аңаа эккеп туруп берген. Иисус оларның шуптузун экиртип турган. ²⁵ Галилеядан, Он-хоорайдан, Иерусалимден, Иудеядан болгаш Иорданның ол чарыындан келген мөөң чон Ону эдерип чораан.

Chapter 5

¹ Мөөң чонну көрүп кааш, Иисус дагже үне берген. Ол орта олуруп аарга, өөреникчилери Ооң чанынга чедип келгеннер. ² Иисус оларны өөредип, мынча дээн:

³ «Сагыш-хөңнү ядарааннар амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге Дээрниң Чагыргазы оларныы боор.

⁴ Муңгарап ыглааннар амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге Бурган оларны аргалап каар.

⁵ Биче сеткилдиглер амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге чер-чуртту салгап алырлар.

⁶ Чөптүг-шынныг чорук кылыксааш, аштап-суксаан чүве дег, кызып чүткээннер амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге Бурган оларның ындыг күзелин бүрүнү-биле хандырар.

⁷ Өскелерге өршээлдиглер амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге Бурган оларга өршээлдиг боор.

⁸ Арыг чүректиглер амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге Бурганны көөрлер.

⁹ Амыр-тайбың негтередикчилери амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге Бурган оларны ажы-төлүм деп адаар.

¹⁰ Чөптүг-шынныг чоруу дээш, истедип-сүрдүргеннер амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге Дээрниң Чагыргазы оларныы боор.

¹¹ Мени эдергениңер дээш, улус силерни бак сөглээр, истеп-сүрер болгаш канчаар-даа нүгүлдээр болза, амыр-чыргалдыг силер.

¹² Ол дээш өөрүп-байырлаңар! Чүгө дээрге аажок улут шаңнал силерни дээрге манаар. Силерниң мурнуңарда чурттап чораан Бурганның медээчилерин база ынчалдыр истеп-сүрүп турганнар». ¹³ «Силер – кижилер төрөлгөтөннүң дузу силер. Дус ажыг эвес апарза, ооң амданын чүнүң-биле дедир эгидерил? Ол ам чүгө-даа херек чок апаар база ону чүгле улус таптай бассын дээш, үндүр октаары артар. ¹⁴ Силер – бүгү делегейниң чырыгы силер. Даг кырында турар хоорай ажытталып шыдавас. ¹⁵ Кым-даа болза чырыткыны кывыскаш, сава-биле дуй базырбас, харын бажыңда хамык улуска чырызын дээш, ону колдуга салып каар. ¹⁶ Ачылыг ажыл-херээңер көзүлүн база улус Дээрде Адаңарны алдаржытсын дээш, силерниң чырыыңар улус мурнунга база ынчалдыр чырызын». ¹⁷ «Мени ыдыктыг хоойлуну азы Бурганның медээчилериниң өөредиин күш чок болдуруп дээш келген деп бодаваңар. Мен оларның өөредиин күш чок болдуруп эвес, а боттандылар дээш келген мен! ¹⁸ Алыс шынны чугаалап тур мен: дээр биле чер-ле хевээр турар болза, ол бүгү боттанмаан шаанда, ыдыктыг хоойлудан чаңгыс-даа эң хензиг үжүк, чаңгыс-даа шыйыг читпес. ¹⁹ Ынчангаш айтышкыннарның эң бичиизин-даа үрээр болгаш өскелерни база ынчаар кылырынга өөредир кижилер Дээрниң Чагыргазынга адактың адаа боор. А айтышкыннарны күүседир база өскелерни ынчаар өөредир кижилер Дээрниң Чагыргазынга өндүр улут боор. ²⁰ Силерге чугаалап тур мен: фарисейлер болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларындан артык чөптүг-шынныг чурттапас болзуңарза, Дээрниң Чагыргазынче кирбес силер». ²¹ «Бурунгу өгбелеривиске: „Кижилер өлүрбө! А өлүрүкчүнү шииткелге онаар-дыр“ – деп чугаалаанын дыңнаан силер. ²² А Мен ам силерге: „Өске кижиге килеңнээн кижилер безин шииткелге төлөптиг“ – деп тур мен. Кым өске кижиге: „Чөгөнчиг хей!“ – дээрил, ону дээди иудей Чөвүлелге шииткип болур. Кым: „Мелегей!“ – дээрил, ону тамының оду-биле кезедип болур. ²³ Сен өргүл салыр бедигээшче Бурганга өргүлүң апаргаш, өске кижиниң сеңээ бир-ле хомудалын сактып келзинче, ²⁴ өргүлүңнү бедигээш мурнунга каапкаш, баштай ол кижилер-биле барып эптежип ал. Оон дедир келгеш, ам-на Бурганга өргүлүң кыл. ²⁵ Сени буруудаткаш, шииткел черинче аппарат чыдар кандыг-бир кижилер бар болза, ооң-биле орук ара эрте дээр эптежип ал. Оон башка адаанчың сени шииткекчиге эккээр, а шииткекчи сени таңныылга хүлээдиңерге, ол сени кара-бажыңче кирип октаптар. ²⁶ Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: өрөңни сөөлгү көпеекке чедир төлөп бербээн шаанда, оон үнүп шыдавас сен». ²⁷ «„Кады чурттаан эжинге өскерилбе“ – деп чугаалаанын дыңнаан силер. ²⁸ А Мен силерге херээженче туралап кайгапкан кижилер-ле ооң-биле сагыжында өскерлипкени ол деп чугаалап тур мен. ²⁹ Оң карааң сени бачытче чыгаар болза, ону ушта казып, октавыт! Бүгү

мага-бодуну тамыже киир октадырының орнунга, ооң бир кезээнден адырлыры сеңээ дээр. ³⁰ Оң холуң сени бачыгче чыгаар болза, ону одура шаап, октавыт! Бүгү мага-бодуну тамыже киир октадырының орнунга, ооң бир кезээнден адырлыры сеңээ дээр. ³¹ „Кадайы-биле чарлып турар кижича чарлыышкын херечилелин аңаа бээр ужурулуг“ – деп чугаалаан-дыр. ³² А Мен болза кадайының самыраанындан өске кандыг-бир чылдагаан-биле оон чарлып турар кижича ону ашаанга өскерлиринче албадапкан боор деп чугаалап тур мен. А ол ышкаш бодунуң ашаандан чарылган херэеженни кадайланып алган кижича база ашак-кадайың аразында шынчы чорукту үрээни ол. ³³ „Бурунгу өгбелеривиске: „Аксы-даңгырааңны сагып чор. Дээрги-Чаяакчының мурнунга аашкынган чүвеңни күүсет“ – деп чугаалаанын дыңнаан силер. ³⁴ А Мен силерге шуут-ла даңгыраглаваңар деп чугаалап тур мен: дээр-биле-даа, чүге дээрге ол Бурганның дүжүлгези-дир; ³⁵ чер-биле-даа, чүге дээрге ол болза Бурганның бут салыр ширтээ-дир; Иерусалим-биле-даа, чүге дээрге ол өндүр улуг Хаанның хоорайы-дыр; ³⁶ бодунуң бажың-биле-даа, чүге дээрге чаңгыс-даа дүгүнүң ак азы кара кылып шыдаар эвес сен. ³⁷ Чүгле ылап „ийе“ болза, „ийе“ деп, ылап „чок“ болза, „чок“ деп чоруңар. А аңаа немей чугаалаан бүгү чүве – эрликтен келген боор. ³⁸ „Карак дээш карак, диш дээш диш“ – дээнин дыңнаан силер. ³⁹ А Мен силерге мынча деп тур мен: бузуттут кижиге удурланма. Оң талакы чаагыңче дажыпкан кижиге солагай талазын база дөгөп бер. ⁴⁰ Хөйлеңиң хунаап алыр дээш, чаргы-чаалы үндүрген кижиге тонунуңу база уштуп бер. ⁴¹ Сени ооң-биле кады муң базым эртип, аңаа дузалаарынче албадапкан кижича-биле кады немей база бир муң базымны эрт. ⁴² Сенден диленген кижиге бер, сенден чегдинген кижиге бербес мен диве. ⁴³ „Чаныңда кижиге ынак бол, а дайзыныңны көөр хөңнүң чок бол“ – деп чугаалаанын дыңнаан силер. ⁴⁴ А Мен ам силерге мынча деп тур мен: дайзыннарыңарга ынак болуңар, силерни истеп-сүргеннер дээш, мөргүңер. ⁴⁵ Ынчангаш Дээрде Адаңарның ажы-төлү боор силер. Ол Бодунуң хүнүңге бузуттут-даа, буянның-даа улустуң кырынга деңге хүннээрин чарлык бооп, эки-даа, бак-даа улусче чаъзын деңге чагдырып турар болгай. ⁴⁶ Чүгле силерге ынак улуска ынак болзуңарза, чүү дээш шаңнал алыр силер? Үндүрүг хавырыкчылары база ынчалдыр кылып турар эвес бе? ⁴⁷ Чүгле боттарыңарның чоок улузуңар-биле мендилежиң чоруур болзуңарза, онзагай чүнү кылып чорууруңар ол? Өске чоннар улузу база ынчалдыр кылып турар эвес бе? ⁴⁸ Ынчангаш Дээрде Адаңарның болбаазыраңгайы дег, ындыг болбаазыраңгай бооп көрүңер».

Chapter 6

¹ «Көрдүңер бе, улус-ла силерни көрзүн дээш, чөптүг-шынның херектерни улус мурнунга кыла бербөңер: ынчалзыңарза, Дээрде Адаңарның шаңналын албас силер. ² Ынчангаш ядыыларга хайырлал берип тура, ийи арынныгыларның, улус оларны мактазын дээш, синагогалар болгаш кудумчуларга кыла бээри дег, хөйге чарлаттынмаңар. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: олар бодунуң шаңналын пөктүр ап алганныр-дыр. ³ А сен чединмес кижиге дузалап туруңда, оң холуң чүнү кылып турарын солагай холуң билбесин. ⁴ Сээң ол хайырлалың чажыт болзун. Ынчан бүгү чажыт чүвени көрүп турар Адаң сени шаңнаар». ⁵ «Мөргүп тура, синагогалар болгаш кудумчу белдирлеринге туруп алгаш, кижича бүрүзү оларны көрзүн дээш, мөргүүрүңге ынак ийи арынныгылар дег болбаңар. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: олар бодунуң шаңналын пөктүр ап алганныр-дыр. ⁶ А сен мөргүп тура, өрээлиңче кире бергеш, эжиң хаап алгаш, көзүлбес Адаңга мөргү. Ынчан бүгү чажыт чүвени көрүп турар Адаң сени шаңнаар». ⁷ А мөргүп тура, өске чоннар улузу дег, артык сөстөр этпөңер. Олар хөй шуугаарывыска, Бурган бисти дыңнап каар деп кордаарлар. ⁸ Оларга дөмей болбаңар, чүге дээрге Адаңардан дилеп четтикпейн чыдырыңарда-ла, Ол силерге чүү херегин билер. ⁹ Мынчаар мөргүп чоруңар: „Дээрде Адавыс! Сээң адың алдаржызын!»

¹⁰ Сээң Чагыргаң чедип келзин. Дээрге дег, черге база Сээң күзел-сорууң чогул бүтсүн.

¹¹ Амыдыраар хлеб-тараавысты биске бөгүн хайырла.

¹² Биске өрелиг улусту өршээгенивис дег, өре-ширевисти база биске өршээ.

¹³ Бисти күткүлгеге алыспас кылып көр, ол ышкаш бузуттутдан бисти адырып көр. ¹

¹⁴ «Улустуң үүлгедиглерин өршээр болзуңарза, Дээрде Адаңар база силерниң үүлгедиглериңерни өршээр. ¹⁵ А улустуң үүлгеткен багын өршээвес болзуңарза, Дээрде Адаңар база силерниң үүлгедиглериңерни өршээвес». ¹⁶ «Шээрленип тургаш, ийи арынныгылар дег, хөлүе берген чорбаңар. Олар боттарының шээрленип турарын улус көрзүн дээш, арын-шырайын ажаавастар. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: олар бодунуң шаңналын пөктүр ап алганныр-дыр. ¹⁷ А сен шээрленип тура, бажың дүгүн эдип, арның чуп ал. ¹⁸ Шээрленип турарыңны чажыт бүгү чүвени көрүп турар Адаңдан өске кым-даа билбесин. Ынчан чажыт бүгү чүвени көрүп каар Адаң сени шаңнаар». ¹⁹ «Бодуңарга эртин-байлакты черге чыгбаңар, аңаа ону үзүт-ховаган үгдередиң кааптар, дат тудуп чиптер база оорлар бажыңче шургуп киргеш, оорлап аппаар. ²⁰ Эртин-байлааңарны дээрге чыып алыңар, аңаа ону үзүт-ховаган-даа, дат-даа чивес база оорлар-даа шургуп киргеш, алгаш барбас. ²¹ Чүге дээрге эртин-байлааңар кайда болдур, чүрээңер база ында боор. ²² Мага-боттуң чырыткызы – карак ол-дур. Ынчангаш карактар-ла кадык болза, бүгү мага-бодуну чырык дола бээр. ²³ А караң четпестээн болза, бүгү мага-бодуну караңгы бүргээр. Ынчаарга, сенде бар чырык караңгы апарган болза, ол караңгы кайы хире дүмбей деп!» ²⁴ Кым-даа ийи дээргиге хары угда бараан бооп шыдавас: чок-ла болза бирээзин көрбөс, а өскезинге ынак боор азы бирээзинге кызып бараан болгаш, өскезин тоовас боор. Силер база Бурганга болгаш акша-мөңгүңе хары угда

бараан болуп шыдавас силер.²⁵ Ынчангаш силерге чугаалап тур мен: амыдыраар дизе – чүнү ижер-чирил деп; мага-бодуңарга – чүнү кедерил деп сагыш човаваңар. Амыдырал чүгле аъш-чемден хамаарышпас, а мага-боттуң чаагай чоруу чүгле хептен хамаарышпас.²⁶ Дээрний куштарын көрүңер даан: олар тараа тарывас, дүжүдүн ажаавас, аңмаарже шыгжавас-тыр, ыңдыг-даа болза, Дээрде Адаңар оларны ашкарып-чемгерип турар-дыр. А силер куштардан оранчок үнелиг болгай силер!²⁷ Силерний араңардан кайыңар ол бүгү дээш сагыш човааш, назынын оода-ла бир шак хире узадып шыдааныл?²⁸ Хеп-даа дээш чүге сагыш човаар силер? Шөлде лилия чечектерний канчаар өзөрүн көрүңер даан: ажылдавас, аргыттынмас болгайлар.²⁹ Ынчалза-даа Соломон хаан безин бодуңуң бүгү өндүр-чаагайы-биле ол чечектерний оода кайы-бирээзи дег кеттиниң көрбээнин силерге чугаалап тур мен.³⁰ Шөлде бөгүн бар, а даарта суутуже киир октаптар оът-сигенни безин Бурган ынчалдыр хепкерер болганда, силерни кайы хире хепкерер деп бодаар силер, биче бүзүрелдиглер!³¹ Ынчангаш сагыш човаваңар база: „Чүнү чиир бис?“, „Чүнү ижер бис?“ азы „Чүнү кедер бис?“ – деп туруп бербөңер.³² Өске чоннар улузу ол бүгү дээш хөлзеп чоруур. А Дээрде Адаңар силерге ол бүгү херек дээрзин билер.³³ Чүнү-даа мурнай Бурганның Чагыргазыңа башкартырын кызыңар, Бурганның чөптүг-шынныг деп санаан чүвезинче чүткүңер. А Ол силерге арткан бүгү чүвени бээр.³⁴ Ынчангаш даартагы хүн дээш сагыш човаваңар. Даартагы хүн боду дээш боду сагыш човаар: хүн бүрүзүңде бодуңуң ажаанзыралы баш ажыг боор».

¹ Чүге дээрге чагырга, күчү-күш база алдар Сеңээ кезээ мөңгөде хамааржыр-дыр. Аминь.

Chapter 7

¹ «Кымны-даа шиитпеңер, Бурган ынчан силерни база шиитпес. ² Чүге дээрге өскелерни канчаар шиидер-дир силер, Бурган силерни база ынчаар шиидер, а кандыг хемчээл-биле хемчээп бээр силер, Бурган силерге база ынчаар хемчээп бээр. ³ Бодуңуң карааңда чудукту эскербейн чыткаш, эжиңниң карааңда чартыны чүге эскерип каар сен? ⁴ Бодуңуң карааңда чудук бар хиреңде, эжиңге канчап: „Карааңда чартыны ап кааптайн“ – дээр сен? ⁵ Ийи арынныың ол-дур! Баштай бодуңуң карааңда чудукту уштуп каавыт, эжиңниң карааңдан чартыны канчаар уштурун ынчан көрүп каар сен. ⁶ Ыттарга ыдыктыг чүүлдер каап бербөңер, хаваннар мурнунга ак шуру эртине чашпаңар. Оон башка ыттар эглип келгеш, силерже халдап кээр, а хаваннар эртинеңерни таптай басып кааптар». ⁷ «Дилениңер, Бурган силерге бээр; дилеңер, тып аар силер; эжикти соктаңар, Бурган силерге ажыдып бээр. ⁸ Диленген кижиги бүрүзү алыр, дилээн кижиги бүрүзү тып алыр, соктаан кижиги бүрүзүңге ажыдып бээр. ⁹ Оглу хлеб айтырарга, силерний араңардан кым олче даш сунарыл? ¹⁰ А балык айтырарга, кым чылан сунуп чыдарыл? ¹¹ Бузуттуг-бак-даа тургаш, ажы-төлүңерге буянныг белек берип билер болзуңарза, дээрде Адаңар Оон диленген улуска кайы хире эки чүүлдерни бербес деп! ¹² Ынчангаш силерге улус кандыг хамаарылгалыг боорун күзээр-дир силер, боттарыңар база улуска шак ыңдыг хамаарылгалыг болуңар. Моисейниң хоойлузунуң база медээчилерниң өөредииниң алыс утказы мында болдур ийин». ¹³ «Тар эжик дамчыштыр кириңер, чүге дээрге өлүм эжиңи алгыт, а ынаар чедире бээр орук делгем, хөй улус ол орук-биле бар чыдар. ¹⁴ Ынчалза-даа мөңгө амыдыралдың эжиңи тар, а ынаар чедире бээр орук кызаа, ону тып чедип кээр улус эвээш». ¹⁵ «Меге медээчилерден кичээниңер. Олар силерже хөй кежи эштип алган чедип кээр, а херек кырында араатан бөрүлөр боор. ¹⁶ Оларны кылган ажылының үре-түңнелинден танып аар силер. Харагандан виноград чимизи азы тенниг оотпактан фи́га чимизи чыыр ийикпе? ¹⁷ Шак ынчаар эки ыяш чаагай чимис бээр, а багай ыяш багай чимис бээр. ¹⁸ Эки ыяш багай чимис берип шыдавас, а багай ыяш эки чимис берип шыдавас. ¹⁹ Эки чимис бербестээн ыяштарны кескеш, отче киир октаптар. ²⁰ Ынчангаш ыңдыг улусту кылган ажылының үре-түңнелинден танып аар силер. ²¹ Мени: „Дээрги! Дээрги!“ – деп турар кижиги болган-на Дээрний Чагыргазыңа кирип шыдавас, а чүгле Мээң Дээрде Адамның күзел-соруун күүседип чоруур кижиги кирер. ²² Шииткел хүнүңде Меңээ хөй улус: „Дээрги! Дээрги! Силерний адыңардан суртаалдавайн келдивис бе? Силерний адыңар-биле буктарны үндүр сывыртавайн турдуvus бе? Силерний адыңар-биле дыка хөй кайгамчык чүүлдерни кылбадывыс бе?“ – дижи бээр. ²³ Мен ынчан оларга үзе сөглээр мен: „Мен силерни кажан-даа билбес чордум. Бачыт үүлгедикчилери, Менден ыраңар!“» ²⁴ «Ынчангаш Мээң бо сөстөримни дыңнап турар база херек кырында сагып чоруур кижиги бүрүзү бодуңуң бажыңын даш кырыңа тудуп алган угаанныг кижиге дөмей. ²⁵ Чаъс кудуп, хемнер дажып, хат-шуурган киткээш, бажыңны хөме тавараан. А ол бузулбаан, чүге дээрге ооң таваан дашта салган-дыр. ²⁶ Ынчаарга Мээң сөстөримни дыңнап турар, ынчалза-даа херек кырында сагывас кижиги бүрүзү бодуңуң бажыңын элезин кырыңа туткан сээден кижиге дөмей. ²⁷ Чаъс кудуп, хемнер дажып, хат-шуурган киткээш, бажыңны хөме тавараан. А бажың коргунчут дааш-биле буступ кээп дүшкен». ²⁸ Иисус ол чугаазын доозуптарга, чыылган чон Ооң берген өөредиин кайгап ханмаан. ²⁹ Чүге дээрге Ол улусту ном-хоойлу тайылбырлакчызы ышкаш эвес, а эрге-чагырга ээлээн кижиги ышкаш өөредип турган.

Chapter 8

¹ Иисус дагдан бадып кээрге, эндерик хөй чон Ону эдерип чорупкан. ² Аңаа кежи аарыг кижиги чедип келгеш, Ооң мурнунга дис кырыңа олуро дүшкеш: «Дээрги! Күзээр-ле болзуңарза, мени арыглап каап шыдаар силер» – дээн. ³

Иисус холун сунуп, ол кижиге дээскеп, мынча дээн: «Күзеп тур мен, арыгланы бер!» Кеш аарыы дораан-на ол кижиден сойлу берген. ⁴ Иисус ынчан аңаа мынча дээн: «Дыңна, бо дугайында кымга-даа чугаалава. Бурганның бараалгакчызынга барып көстүп каг. Ооң соонда Моисейниң хоойлузунда айытканын ёзугаар Бурганга өргүлден кыл. Сен ол өргүлүң-биле экирээниңни улуска херечилеп көргүскен боор сен». ⁵ Иисус Капернаумга чедип кээрге, чүс шериг баштыңы Аңаа чоокшулап келгеш, дуза дилээн. ⁶ Ол мынча дээн: «Дээрги, мээң бир чалчам бажыңымда чартыктааш, аажок хинчектенип чыдыр». ⁷ Иисус аңаа: «Мен ам баргаш, ону экиртип каар мен» – деп харыылаан. ⁸ Чүс шериг баштыңы мынча дээн: «Дээрги, бажыңымның эргинин Силерге артадырынга төлөп чок кижидир мен. Чүгле дужаап көрүңер: мээң чалчам ынчан экирий бээр. ⁹ Мен бодум чагырга адаанда кижидир мен, бодумнуң чагырган шериглерим база бар. Оларның бирээзинге „Бар“ дээримге, бар чыдар; өскезинге „Бээр кел“ дээримге, чедип кээр; чалчамга „Мону кыл“ дээримге, кылып каар болгай». ¹⁰ Иисус ыңдыг чугаа дыңнааш, кайгай берип, Ону эдерип чораан улуска мынча дээн: «Израиль чондан кымда-даа мындыг улуг бүзүрел барын көрбээнимни чугаалавас аргам чок-тур! ¹¹ Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: чөөн база барыын чүкте чурттардан келген хөй улус Дээрниң Чагыргазынга Авраам, Исаак болгаш Иаков олар-биле кады дойлаар олуттарны ээлептер. ¹² А Дээрниң Чагыргазын салгаар ужурлуг турган улус дүмбей караңгыже үндүр сывыртадып аар. Аңаа чүгле ыы-сыы болгаш диштер кыжыраажы дыңналыр». ¹³ Иисус оон чүс шериг баштыңыңа: «Чана бер. Бүгү чүве сээң бүзүрелиң ёзугаар болур» – дээн. Чүс шериг баштыңының чалказы ол дораан экирий берген. ¹⁴ Иисус Пётрнуң бажыңыңа келгеш, ооң кат-иези халыын аарыгдан изип-хып чыдарын көрүп каан. ¹⁵ Ол чыткан херэежениң холунга дээптерге, эъдиниң изии дораан чавырлы берген. Экирээн кижиди туруп келгеш, Иисуска бараан болуп эгелээн. ¹⁶ Кежээ дүшкенде, Аңаа хөй букшуураан улус эккелгеннер. Ол Бодунуң сөзү-биле буктарны үндүр сывыртааш, хамык аарыг улусту экиртип каан. ¹⁷ Исайя медээчини дамчыштыр: «Ол бистиң човалаңывысты Боду чүктөп, бистиң аарыгларывысты ап алды» – деп медеглеттинген сөстөр ынчаар боттанганы ол. ¹⁸ Ону долгандыр турар мөөң чонну көрүп кааш, Иисус өөреникчилеринге хөлдүң ол чарыынче эжиндирип кеже бээрин дужааган. ¹⁹ Аңаа бир ном-хоойлу тайылбырлакчызы чедип келгеш: «Башкы, кайнаар-даа баар болзуңарза, Силерни эдерер мен» – дээн. ²⁰ Иисус: «Дилгилер үңгүрлүг болур, дээрниң куштары уялыг болур, а Кижиди амытан Оглунга кум кыннып аар чер безин тывылбас-тыр» – деп харыылаан. ²¹ Ооң өске өөреникчизи Аңаа: «Дээрги! Баштай ачамны барып хөөржүдүп каарын чөпшээрер» – дээн. ²² А Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Мени эдер! Өлүглер боттарының өлүг кижилерин хөөржүдүп тургай аан». ²³ Иисус хемеже олуруптарга, өөреникчилери Ону эдерип олурупкан. ²⁴ Хенертен хөлге күштүг шуурган эгелеп, чалгыглар хемени хөмө шаап эгелээн. А Иисус удуп чыткан. ²⁵ Өөреникчилери Ооң чанынга келгеш, Ону оттурупкаш: «Дээрги! Бисти камгалаңар, дүжүп өлдүвүс-ле!» – деп алгыржы бергеннер. ²⁶ Иисус оларга мынча дээн: «Биче бүзүрелдиглер, чүге ыңдыг кортук силер?» Ол оон туруп келгеш, хат биле сугну томаарыыр кылдыр чагырарга, шуут-ла ыржым-шыпшың апарган. ²⁷ Улус кайгаанындан аайын тыппайн турган: «Хат биле суг безин Аңаа чагыртып турар, бо чүү адам Кижил?» ²⁸ Иисус хөлдүң ол чарыында Гадара черинче кежип кээрге, чевег-куйлардан Аңаа уткуй букшуураан ийи кижиди үнүп келген. Олар аажок айыылдыг боорга, кым-даа ол оруктап чоруурундан сестир турган. ²⁹ «Бурганның Оглу, Силерге бистен чүү херегил? – деп, олар алгыржып үнген. – Силер бисти доктааткан хуусаа бетинде хинчектээр дээш бээр келдиңер бе?» ³⁰ Олардан ыракта бир кодан хаван одарлап чораан. ³¹ Буктар Иисустан дилеп, ээрежиң эгелээннер: «Бисти бо улустан үндүр сывырар болзуңарза, кодан хаванче чорудуп көрүңер!» ³² Иисус оларга: «Барыңар!» – дээн. Буктар улустан үнгеш, хаваннарже кире бергеннер. Ол дораан кодан хаван чүмү-биле кадыр элден хөлче шурай бергеш, дүжүп өлүп калган. ³³ Хаван кадарчылары дезип ыңай болган. Олар хоорайга баргаш, болган бүтү чүүлүдү, букшуурааннар-биле чүү болганын база, чугаалап четкеннер. ³⁴ Хоорайжылар ынчан дөгережи Иисуска уткуй үнүп келгеннер. Ону көрүп кааш, оларның чурттаан черинден чоруй баарын Оон дилеп эгелээннер.

Chapter 9

¹ Иисус хөлдүң ол чарыынче хемелиг эжиндирип кеже бергеш, Бодунуң чурттаан хоорайынче ээп келген. ² Ынчан элээн каш кижиди Аңаа боттарының чартыктаан эжин дөжээниң кырынга көдүрүп эккелген. Иисус оларның бүзүрелин көргөш, чартыктаан кижиге: «Дидим бол, оглум! Бачыттарың өршээттинген-дир» – дээн. ³ Ынчан ном-хоойлу тайылбырлакчыларының чамдыызы иштинде мынча деп бодаан: «Бо кижиди Бурганны дорамчылааны ол!» ⁴ Иисус оларның бодалдарын билер болгаш, мынча дээн: «Силерниң чүректеринерде чүте ыңдыг бак сагыш барыл?» ⁵ Чүү беленил? „Бачыттарың өршээттинген-дир“ – дээри бе азы: „Туруп келгеш, чорувут“ – дээри бе? ⁶ Ынчаарга Кижиди амытан Оглу чер кырынга бачыттарны өршээр эргелиг дээрзин билип алыңар...» – Иисус ынчан чартыктаан кижиге мынча дээн: «Туруп келгеш, дөжээниң алгаш, бажыңыңче чорувут». ⁷ Ол кижиди туруп келгеш, бажыңыңче чорупкан. ⁸ Чыылган чон ону көргөш, коргуп-сүртеп, ыңдыг эрге-чагырганы кижиди амытанга хайырлаан Бурганны алдаржыдып турган. ⁹ Иисус ол черден ыңай чорупкаш, Матфей дээр кижини көрүп каан. Ол кижиди үндүрүт хавырар черинге бодунуң ажылын кылып олурган. Иисус аңаа: «Мени эдерип чорувут» – деп чугаалаан. Матфей туруп келгеш, Ону эдерип чорупкан. ¹⁰ Ооң соонда Иисус бир-ле катап Матфейниң бажыңыңа чемненип олурда, аңаа хөй үндүрүт хавырыкчылары база өске-даа бачыттыг кижилер чыгып келген. Олар Иисус болгаш Ооң өөреникчилери-биле кады чемненгеннер. ¹¹

Фарисейлер ону көргөш, Иисустун өөреникчилеринден: «Силерниң Башкыңар чүгө үндүрүг хавырыкчылары-биле база бачыттыг улус-биле кады чемненип олурарыл?» – деп айтырганнар.¹² Ону дыңнап каап, Иисус мынча дээн: «Эмчи кадык эвес, а аарыг улуска херек болгай.¹³ Баргаш: „Өргүлдү эвес, энерелдиг бооруңарны күзеп тур мен“ – дээн сөстөрнүң утказын билип алыңар. Мен бо делегейге „Актыг, бачыт чок бис“ дээр улусту эвес, а бачыттыг улусту кый дээр дээш келген мен!»¹⁴ Ооң соонда Иисуска Иоанның өөреникчилери келгеш: «Чүгө бис база фарисейлер үргүлчү шээрленир улус бис, а Силерниң өөреникчилериңер чүгө шуут ынчанмазыл?» – деп айтырыг салганнар.¹⁵ Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Күдээ оол олар-биле кады турар шагда, куда доюнга ооң эштери оолдар кудараар деп бе? Ынчалза-даа күдээ оолду олардан чарып аппаар хүннер чедип кээр, чогуу-на ынчан олар шээрлени бээр.¹⁶ Кым-даа эрги хепке чаа пөстен чамашкы салбас, ынчаар болза, чамашкы эрги пөстү чыырылдыр тыргыштар, а ойбак оон-даа улуг аппаар.¹⁷ Кым-даа чаа дүшкөн араганы эрги көгээржикче кутпас. Ынчаар болза, чаа арага көгээржикти деже теңтер, ынчан арага-даа төктүп каар, көгээржик-даа сандан үнер. Чаа араганы чаа көгээржикче кудар херек, ынчан арага-даа, көгээржик-даа бүдүн-бүрүн артар».¹⁸ Иисус олар-биле чугаалажып турда, Аңаа бир дарга кижичедип келгеш, дис кырынга олуруп, мөгөйгөш: «Мээң уруум өлүрүнүң кырында тур, ынчалза-даа Силер чедип келгеш, холуңарны аңаа дегзип көрүңер – ол дириг артар» – дээн.¹⁹ Иисус өөреникчилери-биле кады ону эдерип чорупкан.²⁰ Хенертен он ийи чыл дургузунда ханы төктүп аараан херээжен кижичедип Иисустун артындан чедип келгеш, Ооң хевиниң ужунга дээй каапкан.²¹ Ол иштинде: «Ооң оода-ла хевинге дээпсимзе, экирий бээр боор мен» – деп бодаан.²² Иисус эргилгеш, ону көрүп каап: «Кызым, дидим бол! Бүзүрелиң сени экиртип-камгалап кагды» – дээн. Шак ол өйден бээр демги херээжен кадык апарган.²³ Иисус дарганың бажыңынче кирип келгеш, шоор ойнакчыларын база аймап-хөлзээн чонну көрүп каан.²⁴ Ол: «Үнүп чоруңар! Бо урут өлбээн, а удуп чыдар кижичышкыжыл» – дээн. Ынчаарга улус Ону кочулап эгелээн.²⁵ Хамык улусту албадап үндүрүптөргө, Иисус уругнуң өрээлинче киргеш, ооң холундан тудуп аарга, ол туруп келген.²⁶ Болган чүүл дугайында дамчыыр чугаа ук черни бир кылдыр тарай берген.²⁷ Иисус оортан чоруптарга, ийи согур кижичедип Ону эдерип: «Давидтиң Оглу, бисти кээргеп көрүңер!» – деп кыйгырып чораан.²⁸ Иисус бажыңче кире бээрге, согурлар Аңаа чоокшулап келген. Ол: «Силерге Мээң дузалап шыдаарымга бүзүрөп тур силер бе?» – деп айтырган. Согурлар: «Ийе, Дээрги!» – деп харыылааннар.²⁹ Иисус ынчан оларның карактарынга деггеш: «Бүзүрелиңер аайы-биле ынчалдыр болгай аан» – дээн.³⁰ Ол-ла дораан оларның карактары көрө берген. А Иисус оларга: «Кым-даа Мени кымыл дээрзин билбес болзун» – деп аажок шыңгыы чагып каан.³¹ Ынчалза-даа ол ийи кижичоруй баргаш, Ооң дугайында чугааны чоок-кавыга тарадыпкан.³² Олар оон чаа-ла чоруп турда, кезек улус Иисуска букшуураан, үнү чок кижичеккелген.³³ Букту үндүр сывырыптары билек, үнү чок кижичугааланып эгелээн. Улус кайгап-харап: «Израильге ындыг чүвени улус каян-даа көрбээн!» – дижиб турган.³⁴ А фарисейлер: «Иисус буктарны оларның ноянының күжү-биле үндүр сывырып турар-дыр» – деп турганнар.³⁵ Иисус бүгү хоорайларны, суурларны эргий кезип, синагогаларга улусту өөредип, Дээрниң Чагыргазының дугайында Буянның Медээни суртаалдап база кандыг-даа аарыг-аржыктан экиртип чораан.³⁶ Чыылган мөөң чонну көргөш, Иисус улусту кээргей берген, чүгө дээрге олар, кадарчызы чок хойлар дег, канчаар-даа харык чок база могап-турупкан болганнар.³⁷ Ол өөреникчилеринге мынча дээн: «Ажаар дүжүт хөй, а ажылдаар улус эвээш-тир».³⁸ Ынчангаш дүжүт ажаалдазының Эзинден дилеңер: Ол шөлдерже ажылдаар улустан ам-даа чорутсун».

Chapter 10

¹ Иисус Бодунуң эң чоок он ийи өөреникчизин чыып алгаш, оларга буктарны үндүр сывырар база кандыг-даа аарыг-аржыктан экиртир эрге-күштү берген. ² Он ийи элчинниң аттары бо-дур: оларның баштайгызы боор Пётр деп адаткан Симон биле ооң дуңмазы Андрей, Зеведейниң оглу Иаков биле ооң дуңмазы Иоанн, ³ Филипп биле Варфоломей, Фома биле үндүрүг хавырыкчызы Матфей, Алфейниң оглу Иаков биле Фаддей, ⁴ Симон Кананит биле сөөлүндө барып Христосту садыпкан Иуда Искариот. ⁵ Иисус он ийи элчинин чорудуп тура, мындыг айтышкын берген: «Өске чоннар улузунче -даа, Самарияның хоорайларынче-даа барбаңар. ⁶ Хамыктың мурнунда израиль чоннуң азып читкен хойлар дег улузунче барыңар. ⁷ Баргаш: „Дээрниң Чагыргазы чоокшулап келген-дир!“ – деп суртаалдаңар. ⁸ Аарыг улусту экиртиңер, өлүглерни катап диргизиңер, кеш аарыглыг улусту арыглаңар, буктарны үндүр сывыртаңар. Халаска алган силер – халаска бериңер. ⁹ Орукче үнерде, бодуңарга алдын, мөңгүн, чөс чоостар албаңар. ¹⁰ Орукче үнерде, диленир хап-сава-даа, солуттунар хөп-даа, кедер идик-даа, даянгыш-даа албаңар, чүгө дээрге ажылдаан кижичамыдыраар аш-чеминге төлөптиг боор. ¹¹ Кандыг-бир хоорайга азы суурга чедип келгеш, ында төлөптиг кым барын билип алгаш, чоргукеге чедир ооң бажыңынга туруңар. ¹² Ол бажыңче кирип келгеш, ээлерин мендилеңер. ¹³ Олар силерниң мендиңерге төлөптиг болза, күзээн амыр-тайбыңыңар орта артып калзын, а төлөптиг эвес болза, аңаа күзээн амыр-тайбыңыңар чогул бүтпезин. ¹⁴ А кандыг-бир кижичилерни хүлээп албас база сөзүңерни дыңнабас болза, ол бажыңдан азы хоорайдан чоруп тура, будуңарда довуракты-даа кактап кааптыңар. ¹⁵ Силерге алыс шыны чугаалап тур мен: ол хоорайга көөрдө, Содом биле Гоморрага безин шииткел хүнүндө өршээл улуг боор». ¹⁶ «Дыңаңар, Мен силерни кокайлар аразынче хураганнарны дег чорудуп тур мен. Ынчангаш чыланнар дег кажар, көгө-бугалар дег кем чок болуңар. ¹⁷ Улустан кичээниңер. Олар силерни шиидери-биле дээди Чөвүлелдерге хүлээди, синагогаларга эриидей бээр. ¹⁸ Мен дээш силерни чагырыкчылар болгаш хааннар мурнунга эккеп тургузуптар, ынчан оларга база өске чоннар

улузунга Мээң дугайымда херечилээр силер.¹⁹ Олар силерни эккээрге, чүнү база канчаар чугаалаарыл деп сагыш човаваңар. Чүнү чугаалаарыңар силерге ол шакта илерей бээр.²⁰ Чүте дээрге силер эвес, а Адаңарның Сүлдези силерни дамчыштыр чугаалай бээр.²¹ Акызы дуңмазын, ачазы ажы-төлүн өлүрери-биле бериптер. Ажы-төлү база ада-иезинге удур тура халааш, оларны өлүрери-биле бериптер.²² Хамык улус Мен дээш силерни көрбестей бээр. Ынчалза-даа эчизинге чедир шыдашкан кижилер камгалалды алыр.²³ Силерни бир хоорайга истеп-сүре берзе, өскезинче дезиптиңер. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: Израильдин хамык хоорайларын эргий кезип четтикпээниңерде-ле, Кижилер амытан Оглу чедип кээр.²⁴ Өөреникчи башкызындан бедивес, а чалча дээргизинден бедивес.²⁵ Өөреникчи башкызынга деңнешсе, сеткили ханар, а чалча дээргизинге деңнешсе, сеткили ханар. Бажың ээзин Веелзевул деп адаар болза, ооң өг-бүлезиниң улузун оон-даа дора кылдыр адавас бе?²⁶ Ынчангаш олардан кортпаңар. Көстү бербес хире чажыт чүү-даа чок база илерей бербес хире бүдүү чүү-даа чок.²⁷ Мээң силерге караңгыда чугаалаан чүвемни хүннүң чырында чугаалаңар, силерниң кулааңарга сымранган чүвемни шупту улуска дыңналдыр медеглеңер.²⁸ Кижилерден кортпаңар: олар мага-ботту өлүрзе-даа, сеткилиңерни өлүрүп шыдавас. Сеткилиңерни-даа, мага-бодуңарны-даа тамыже кирип октааш, узуткап шыдаар Бургандан коргуңар.²⁹ Ийи бора-хөкпешти бир чес чоос-биле садып албас ийикпе? Ындыг-даа болза, Адаңарның күзел-соруу чокта, оларның чаңгызы-даа черже кээп дүшпес.³⁰ А силерниң бажыңар дүгүн безин санап каан болдур ийин!³¹ Ынчангаш кортпаңар: силер эндерик хөй бора-хөкпештен үнелиг силер!³² Мени улус мурнунга ажы-биле хүлээп көөр кижилер бүрүзүн Мен база Дээрде Адамның мурнунга хүлээп көөр мен.³³ А Менден улус мурнунга ойталаар кижиден Мен база Дээрде Адамның мурнунга ойталаар мен». ³⁴ «Мени бо делегейге амыр-тайбың эккээр дээш келген деп бодаваңар. Амыр-тайбың эвес, а аңгылажыг хылыжы эккээр дээш келген мен.³⁵ Мен огуң ачазындан, уруун авазындан, кеннин кунчуундан аңгылаар дээш келген мен.³⁶ Кижиге өг-бүлезиниң улузундан өжээниң дайзыннар турбас апаар.³⁷ Ава-ачазыңга Менден артык ынак кижилер Менээ таарышпас. Огу-кызыңга Менден артык ынак кижилер Менээ таарышпас.³⁸ Бодунуң шаажылыл ыяжын чүктевес база Мени эдерип чорбас кижилер Менээ таарышпас.³⁹ Бодунуң амы-тынын камгалап алыксаан кижилер амы-тынын ышкынып алыр. Ынчаарга амы-тынын Мен дээш ышкынар кижилер амы-тынын тып алыр.⁴⁰ Силерни хүлээп аар кижилер Мени хүлээп ап турары ол, а Мени хүлээп аар кижилер Мени айбылап чоруткан Адамны хүлээп ап турары ол.⁴¹ Бурганның медээчизин, медээчи-дир сен дээш, хүлээп аар кижилер медээчи кижини дег шаңнал алыр. А чөптүг-шынныг кижини, чөптүг-шынныг-дыр сен дээш, хүлээп аар кижилер ооң алыры дег шаңнал алыр.⁴² Бо ынай, кошкак улустуң бирээзинге, Мээң өөреникчим болганы дээш, аяк ишти-даа соок сут кудуп бээр кижилер бар болза, ол бодунуң шаңналын канчап-даа чидирбес дээрзин силерге чугаалап тур мен».

Chapter 11

¹ Бодунуң он ийи өөреникчизинге суртаалдап дооскаш, Иисус Галилеяның хоорайларыңга улусту өөредир-биле база суртаалдаары-биле улаштыр чорупкан. ²⁻³ Кара-бажыңга чыткан Иоанн Христостуң кандыг ажыл-үүлө кылып турарын дыңнааш, Олче бодунуң өөреникчилерин: «Чедип кээр ужурлуг Кижилер Силер силер бе азы өскезин манаар бис бе?» – деп айтырары-биле чорудупкан. ⁴ Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Көрүп база дыңнап турар чүвечерни Иоаннга дамчыдып чедиңер: ⁵ согулар каракталып, аскактар кылаштап, кеш аарыглыглар арыгланып, дүлөйлер дыңнап, өлгөңнөр катап дирлип, ядыыларга Буяныг Медээни дыңнадып турарын чугаалаар силер. ⁶ Менээ бүзүрелин чидирбес кижилер амыр-чыргалдыг боор». ⁷ Иоанның өөреникчилери чоруй баарга, Иисус чонга ооң дугайында чугаалап эгелээн: «Ээн кургаг ховуже чүнү көөр дээш барып чордуңар? Хатка чайгаткан кулузунну бе? ⁸ Ындыг эвес болза, чүнү көрүп чордуңар? Каас-коя хептиг кижини бе? Ынчалза-даа каас-коя хептиг улус хааннар ордуларыңга чурттаар болгай. ⁹ Чүнү көөр бис деп бодадыңар? Бурганның медээчизин бе? Ийе, медээчини. Харын силерге чугаалап тур мен: ол – медээчиден-даа артык кижилер-дир. ¹⁰ Бижилгеде ол дугайында Бурганның: „Көр даан, Мээң төлээм Сээң мурнунда орукту белеткеп берзин дээш, ону Сени мурнай чорудуп тур мен“ – дээн кижизи ол-дур. ¹¹ Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: чер кырыңга чурттап чораан бүгү улустуң аразында Иоанн Медеглекчиден артык бедик кижилер чок. Ынчалза-даа Дээрниң Чагыргазында эң чөгөнчиг кижилер оон улуг боор. ¹² Иоанн Медеглекчиниң суртаалдап эгелээн хүннеринден эгелээш, амдыгаа чедир Дээрниң Чагыргазыңга удур халдаашкын чоруп келген база хөй улус Чагырганы күш-биле эжелеп алыксап турар. ¹³ Бурганның хамык медээчилери болгаш ыдыктыг хоойлу Иоанның кээр мурнунда ол бүгүнүң дугайында өттүр билип медеглеп турганнар. ¹⁴ А хүлээп аар деп бодаар болзуңарза, Иоанн дээрге чедип кээр ужурлуг Илия ол-дур. ¹⁵ Дыңнаар кулаа бар кижилер дыңназын! ¹⁶ Бо салгалдың улузун Мен кымның-биле деңнэйн? Олар базаар шөлүңге олуруп алгаш, бир чамдыызы өскелеринге мынча деп алгырышкан бичии уруглар олчаан-дырлар: ¹⁷ „Бис силерге лимбилеп бердивис, а силер самнавадыңар. Бис силерге кажыыдал ыры ырлап бердивис, а силер ыглашпадыңар“. ¹⁸ Иоанн чедип келгеш, аш-чем чивес, арага ишпес боорга, олар: „Букшуураан“ – дижи-дир. ¹⁹ Кижилер амытан Оглу чедип келгеш, чемненир, ижер боорга, олар: „Көрүңер, чазый, арагачы хей-дир, үндүрүг хавырыкчылары болгаш бачытка борашканнарның өңнүү-дүр“ – дижи-дир. А мерген угаан бодунуң ажыл-херээ-биле шынзыттыңар». ²⁰ Оларның аразыңга дыка хөй кайгамчык чүүлдерни кылырга-даа, бачыттар үүлгедиринден ойталаваан хоорайларның чурттакчыларын Иисус ынчан буруудадып эгелээн: ²¹ «Хоразин, ат болур сен! Вифсаида, ат болур сен! Силерге көргүскеним дег кайгамчык чүүлдер Тир, Сидон

хоорайларга болгулаан болза, олар шагда-ла бачыттарын миннип, качыгдалдың самдар хевин кедип, баштарын хүл-биле бызаарлар ийик.²² Ынчангаш шииткел хүнү кээрге, силерге көөрдө, Тир биле Сидонга безин өршээл улуг боорун чугаалап тур мен.²³ Капернаум, сен база-ла дээрге чедир көдүрлүрүн кордадың бе? Чок, тамыже дүндерлип дүжер сен! Чүге дээрге сеңээ көргүскеним дег кайгамчык чүүлдерни Содомга база кылган болза, ол хоорай бөгүнгө чедир турар ийик.²⁴ Ынчангаш шииткел хүнү кээрге, сеңээ көөрдө, Содомга безин өршээл улуг боорун силерге чугаалап тур мен!»²⁵ Иисус ол өйдө мынча дээн: «Ачай, дээр биле черниң Дээргизи! Бо чүүлдерни мерген угаанныглар болгаш эртем-билиглиглерден чажыргаш, чаштарга көргүскениң дээш, Сени алдаржыдып тур мен!»²⁶ Ийе, Ачай, Сээң күзел-сорууң ыңдыг болган.²⁷ Бүгү чүүлдү Адам Меңээ хүлээдип берген. Адазындан аңгы кым-даа Оглун билбес, Оглу болгаш Оглуңуң ону айтып бээрин күзөөн улузундан өске кым-даа Адазын база билбес». ²⁸ «Могоп турупкан, аар чүкк чүктөөн улус дөгере Меңээ келиңер! Мен силерге тамчык-дышты хайырлаар мен. ²⁹ Мээң чагыгларымны бодуңарга хомут дег кеткеш, Менден өөренип алыңар, Мен биче сеткилдиг болгаш чөпшүл чүректиг мен, ынчангаш чуртталгаңарны тамчык-дыш бүргей бээр. ³⁰ Чүге дээрге Мээң чагыгларым хомуду чиик база Мээң чүдүртүр чүгүм аар эвес.

Chapter 12

¹ Ол үеде, амыр-дыш хүнүнде, Иисус тарып каан шөлдү таварты бар чыткан. Ооң өөреникчилери аштааш, сыпта тараа баштарын үзе соккаш, ууштап чий бергеннер. ² Фарисейлер ону көргөш, Аңаа мынча дээннер: «Көрүңер! Силерниң өөреникчилериңер амыр-дыш хүнүнде ыдыктыг хоойлунуң хораан чүвезин кылып турлар». ³ Иисус ынчан олардан айтырган: «Боду-даа, кады чораан өөрү-даа аштай бээрге, Давид хаанның чүнү кылганын номчуваан силер бе? ⁴ Ол Бурганның өргээзинче киргеш, ооң боду-даа, кады чораан улузу-даа чип болбас, а чүгле Бурганның бараалгакчылары чиир ужурлуг ыдыктаан хлебти чипкен болгай. ⁵ Амыр-дыш хүнүнде Бурганның бараалгакчылары Бурганның өргээзинге ажылдап, оозу-биле ол хүннү сагывайн турарын, ынчалза-даа буруулуг диртпезин Моисейниң хоойлузундан номчуваан силер бе? ⁶ А мында Бурганның өргээзинден-даа артык чугула Кижы барын чугаалап тур мен. ⁷ Бижилгеде: „Өргүлдү эвес, энерелдиг бооруңарны күзеп тур мен“ – дээн сөстөрниң утказын билген болзуңарза, буруу чок улусту буруу шапшас ийик силер. ⁸ Ийе, Кижы амытан Оглу – амыр-дыш хүнүнүң-даа Дээргизи-дир!» ⁹ Ол черден чорупкаш, Иисус демги фарисейлерниң синагогазынга кирип келген. ¹⁰ Аңаа када берген холдуг кижиге турган. Фарисейлер Иисустан: «Амыр-дыш хүнүнде улус экиртирин ыдыктыг хоойлу чөпшээрээр бе?» – деп айтырганнар. (Херек кырында олар Ону буруудадыр эвин бодап турганнар.) ¹¹ Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Силерниң кайы-бирээңер хойлуг турган, а оозу амыр-дыш хүнүнде оңгарже кире берген дижек. Ол баргаш, хоюн ушта тыртып албас чүве бе? ¹² А кижиге хойдан оранчок үнелип! Ындыг болганда, амыр-дыш хүнүнде буян кылырын чөпшээрээн-дир». ¹³ Иисус оон када берген холдуг кижиге: «Холуң бээр сун» – дээн. Ол холун сунуп бээрге, оозу ол дораан, өскези дег, кадык апарган. ¹⁴ А фарисейлер үнгөш, Иисусту канчап чок кылырын сүмележи бергеннер. ¹⁵ Иисус ону билип кааш, оортан чоруй барган. Эндерик хөй чон Ону эдерип чорупкан, а Ол хамык улусту экиртип каан. ¹⁶ Ынчалза-даа Иисус экирээңнерге Ооң дугайында улуска чугаалаарын хоруп каан. ¹⁷ Бурганның Исая медээчини дамчыштыр мынча дээн сөстери ынчаар боттанган чүве-дир:

¹⁸ «Мээң шилип алган Чалчам бо-дур. Мээң ханы ынак Кижим, Мээң сеткилимге кирер Кижиге – Ол-дур. Мен Ону Бодумнуң Сүлдем -биле бүргээр мен. Ол өске чоннар улузунга чөптүг шииткелди медеглээр!

¹⁹ Ол алгырбас база кырышпас, улус Ооң үнүн кудумчуларга дыңнаас.

²⁰ Чөптүг шииткелди тирилелгеже эккелбээн шаанда, Ол шала сынган хыргыгышты сыйбас, имистелген чырыткыны өжүрбес.

²¹ Хамык чоннар Ооң адынга идегээр».

²² Ооң соонда Иисуска артында согур, артында үнү чок букшуураан кижиге эккелгеннер. Иисус ону экиртип каарга, ол чугааланып база көрүп эгелээн. ²³ Улус аажок кайгап: «Бо Иисус Давидтиң Оглу бооп болур бе?» – деп айтырып турган. ²⁴ Фарисейлер ону дыңнаап: «Буктарны Ол чүгле оларның чагырыкчызы Веелзевулдуң күжү-биле үндүр сывырып турар-дыр» – дээннер. ²⁵ Иисус оларның бодалдарын билир болгаш, мынча дээн: «Иштинден аңгыланып эгелээн күрүне бүрүзү үр болбайн буураар, аңгыланчып, кырышкан хоорай азы өг-бүлө бүрүзү бүдүн турбас. ²⁶ Эрлик боду эрликти үндүр сывырар болза, ол боду бодунга удур месилдешкени ол-дур. Ооң күрүнези бүдүн туруп шыдаар бе? ²⁷ Мен Веелзевулдуң күжү-биле буктарны үндүр сывырып турар болзумза, силерниң өөреникчилериңерге буктарны үндүр сывырар күштү кым берип турарыл? Ынчангаш өөреникчилериңер боттары силерни шииткей аан. ²⁸ Ынчалза-даа Мен буктарны Бурганның Сүлдези-биле үндүр сывырып турар болзумза, Бурганның Чагыргазы силерге ылап-ла келгени ол-дур. ²⁹ Мөге-шыырак кижини баштай хүлүп албас болза, кым ооң бажыңынче кирип, эт-хөрөңгизин оорлап шыдаарыл? Чүгле хүлүп алгаш, ол ооң бажыңын үштеп шыдаар. ³⁰ Мээң-биле кады эвес кижиге Меңээ удур база ол ышкаш Мээң-биле кады чыгбас кижиге төтчөгөп турар. ³¹ Ынчангаш силерге чугаалап тур мен: улустуң кандыг-даа бачыды база бак сөгленири өршээттинер, ынчалза-даа Ыдыктыг Сүлдени бак сөглээри өршээттинмес. ³² Кижиге амытан Оглуңа удур сөс сөглээн кижиге бар болза, ону өршээп болур, ынчалза-даа Ыдыктыг Сүлдени бак сөглээр кижиге ам-даа, кажан-бир шагда-даа өршээл албас. ³³ Ыяшты эки деп санаар болзуңарза, ооң чимизи база чаагай боор, а ыяшты ирик деп

санаар болзуңарза, ооң чимизи база багай боор. Ыяшты чимизинден танып аар.³⁴ Чылан сыскындылары! Бузуттут-бак хиреңерде, канчап буянның чүве чугаалаар силер? Кижиниң чүрээнде чүү бар болдур, ол ооң аксындан үнер болгай.³⁵ Буянның кижиге буян шыгжаан черинден буянын уштуп кээр, а бузуттут кижиге бузут шыгжаан черинден бузудун уштуп эккээр.³⁶ Шииткел хүнү кээрге, шупту улус эдипкен хоозун сөзү дээш харыы тударын силерге чугаалап тур мен.³⁷ Сөзүңнү барымдаалап, сени агартыр азы шиидер». ³⁸ Ынчан чамдык ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер Иисуска: «Башкы, Силерниң биске кандыг-бир кайгамчык демдектен көргүзериңерни күзеп тур бис» – дээннер.³⁹ Иисус мынча деп харыылаан: «Бузуттут болгаш бачыттыг салгал! Бадыткал демдээн негезиңерзе-даа, Иона медээчини дамчыштыр бергенинден өске демдек көрбөс силер.⁴⁰ Ионаның далай амытанының хырнынга үш дүн-хүннү эрттиргени дег, Кижиге амытан Оглу база черниң ханы дүвүңге үш дүн-хүн дургузунда турар.⁴¹ Ниневияның чурттакчылары шииткел хүнүнде бо салгалдың улузу-биле кады турупкаш, оларны буруудады бээрлер, чүге дээрге ниневийжилер Ионаның суртаалын дыңнааш, бачыдын билингеннер-дир. А ам мында Ионадан-даа артык улуг Кижиге бар-дыр!»⁴² Мурнуу чүктүң кадыны Шииткел хүнүнде бо салгалдың улузу-биле кады турупкаш, оларны буруудады бээр, чүге дээрге ол кадын Соломон хаанның мерген угаанның өөредиин дыңнаар дээш, черниң өске кыдыындан кээп чораан-дыр. А ам мында Соломондан-даа артык улуг Кижиге бар-дыр!»⁴³ «Бук кижиден үне бергенде, амыр-дыш дилеп, сут чок черлерге тояап-тояап, дилээн чүвезин тыппайн баар.⁴⁴ Ол ынчан мынча дээр: „Каапканым эрги бажыңымче дедир чана берейн“. Оон демги кижиге эеп келгеш, чурттап турган черин аштап-ширбиц, эдип-чазап каанын база ооң ээн турарын эскерип каар.⁴⁵ Бук ынчан чоруткаш, бодундан-даа каржы өске чеди букту эдертип эккелгеш, ол кижиге кирип, аңаа чурттай бээрлер. Ынчан ол кижиниң сөөлгү байдалы мурнунда турганындан-даа дора апаар. Бо салгалдың бузуттут улузу-биле база ындыг болур».⁴⁶ Иисус чон-биле чугаалажып турда, Ооң авазы биле дуңмалары бажың даштынга чедип келгеннер: олар Ооң-биле чугаалажыр бодаан чүве-дир.⁴⁷ Бир кижиге Аңаа: «Аваңар биле дуңмаларыңар даштын Силер-биле чугаалажыр бодап келген-дир» – дээн.⁴⁸ А Иисус ол кижиге: «Мээң авам база ха-дуңмам кымнар болур чүвөл?» – дээн.⁴⁹ Оон Бодунуң өөреникчилеринче холу-биле айыткаш, мынча дээн: «Мээң авам база ха-дуңмам бо-дур.⁵⁰ Дээрде Ачамның күзел-соруун күүседип чоруур кижиге бүрүзү Мээң ха-дуңмам база авам боор болгай».

Chapter 13

¹ Ол хүн Иисус бажыңдан үнгеш, хөл эриинге барып олуруп алган. ² Ону эндерик хөй чон үглөп кээрге, Ол хемеже олуруп аар ужурга таварышкан, а хамык улус эрикке турган. ⁵ Чамдыызы сай-даштыг, хөрзүнү чуга черже кээп дүшкен. Ол үрезиннер удатпайн өзүп үнүп келген, чүге дээрге хөрзүн кылын эвес болган. ⁶ Ынчалза-даа хүн хүннеп келгеш, өзүмнерни өрттендир шонуптарга, ханы дазыл тыртпаанындан, олар кадып калган. ³⁻⁴ Иисус угаадыглыг чугаалар дузасы-биле оларга хөй чүве чугаалап берген. «Тараа чажыкчызы тараа үрезини чажып үнүп келген – деп, Ол эгелеп алган. – Чажыкчы үрезинин чажып турда, ооң чамдыызы орук кыдыынга кээп дүшкен – куштар ужуп келгеш, ол үрезинни соктап чипкен. ⁷ Чамдыызы тенниг хонакче кээп дүжерже, ол тенниг хонак сырый өскөш, оларны боой базырышкан. ⁸ А бир чамдыызы үнүш-дүжүткүр хөрзүннүг черже кээп дүшкөш, чашканындан чүс, алдан база үжен дакпыр хөй дүжүт берген. ⁹ Дыңнаар кулаа бар кижиге дыңназын!» ¹⁰ Иисустуң өөреникчилери чоокшулап келгеш, Аңаа айтырыг салганнар: «Силер улусту чүге угаадыглыг чугаалар дузасы-биле ойзуп өредир силер?» ¹¹ Иисус мынча деп харыылаан: «Силерге Дээрниң Чагыргазының чажыттарын билип алырын хайырлаан-дыр, а оларга ону хайырлаваан-дыр. ¹² Кымда чүве барыл, аңаа оон-даа хөйүнү эгээртинмес кылдыр бээр. А кымда чүве чогул, ооң бар чүвезин безин хунаай бээр. ¹³ Олар көрзе-даа, эскербес, дыңназа-даа, дыңнапас база угаап билбес боорга, оларга угаадыглыг чугаалар чугаалап турар мен. ¹⁴ Исаяның дараазында өттүр билген медеглели олар-биле ынчалдыр боттанганы ол-дур: „Дыңнааш-даа, угаап билбес-тир силер, көргөш-даа, эскербес-тир силер. ¹⁵ Бо дээрге чүректери дашталып калган, кулаан кумнап, караан хаптап алган чон-дур – оон башка караа-биле көрүп, кулаа-биле дыңнап, чүрээ-биле угаап билиптер турган ийик; оон башка олар Менче чедип кээр ийик, а Мен оларны экиртир ийик мен“. ¹⁶ А силерниң карааңар көрүп, кулааңар дыңнап турар – амыр-чыргалдыг-дыр силер. ¹⁷ Силерге алыс шынын чугаалап тур мен: Бурганның хөй медээчилери болгаш чөптүг-шынның улус силерниң көрүп турар чүвеңерни көрүксээн-даа болза, көрбээннер база силерниң дыңнап турар чүвеңерни дыңнаксаан-даа болза, дыңнавааннар». ¹⁸ «Ынчангаш тараа чажыкчызы дугайында угаадыглыг чугааның тайылбырын дыңнаңар. ¹⁹ Дээрниң Чагыргазының дугайында медээни дыңнап олурар, ону угаай албас кижиге турар болза, эрлик чедип келгеш, ооң чүрээнде чашкан медээни оорлап аппаар. Орук кыдыынче чашкан үрезин ол-дур. ²⁰ А сай-даштыг черже чашкан үрезин дээрге медээни дыңнаан дораан-на, ону өөрүшкү-биле хүлээп алыр кижиге-дир. ²¹ Ынчалза-даа ол кижиге бодунда дазыл чок болгаш, турум эвес боор. Ооң соонда медээ ужуң бергелерге азы истеп-сүрүүшкүңе таваржы бээр болза, ол-ла дораан күткүттүрүп, өскээр чайгыла бээр. ²² Тенниг хонакка чашкан үрезин дээрге медээни дыңнап турар, ынчалза-даа амгы амыдыралының ажаанзырал-човаа база байлакшыл дуурайы медээни боой базырыштарга, ооң үрезини дүжүт бербес кижиге-дир. ²³ А үнүш-дүжүткүр хөрзүннүг черге чашкан үрезин дээрге медээни дыңнааш, угаап шыдаар кижиге-дир. Ындыг кижиге чашканындан чүс, алдан база үжен дакпыр хөй дүжүт бээр». ²⁴ Оон Иисус оларга база бир угаадыглыг чугаа чугаалап берген: «Дээрниң Чагыргазы бо үлегерге дөмей болуп турар. Бодунуң шөлүңге

эки үрезин тарып алган кижиги турган.²⁵ Дүне, хамык улус удуп чыдырда, ооң дайзыны келгеш, кызыл-тас аразынга бок үнүш тарып каапкаш, арлы берген.²⁶ Оон кызыл-тас сыптары өзүп үнгөш, кулакталы бээрге, бок үнүштер база үнүп келген.²⁷ Шөлдүн ээзинге чалчалары келгеш: „Дээрги! Силер шөлге эки үрезин тарыдыңар чоп. Ында бок үнүш кайыын келген чоор?“ – дээннер.²⁸ Ээзи оларга: „Бир дайзынымның үүлгеткен херээ-дир ол“ – дээн. Чалчалары аңаа: „Бис баргаш, бок үнүштү чулуп кааптаалы бе?“ – дээннер.²⁹ Ол ээ кижиге: „Хей боор, бокту чулуп тура, кызыл-тасты база чулуп кааптар силер, хоржок.“³⁰ Кады өскейлер аан. Дүжүт ажаар үе кээрге, тараа кезикчилеринге мынча дээр мен: „Баштай бок үнүштү кезип, чыгташ, моожалай баглааш, өрттедиптиңер, а кызыл-тасты аңмаарымче ажаап калыңар!“ – деп харыылаан.“³¹ Иисус оларга улаштыр өске угаадыглыг чугаа чугаалаан: „Дээрниң Чагыргазы бир кижиниң шөлүнгө тарып алганы горчица үрезининге дөмей.“³² Ол хамык үрезиннерниң эң бичиизи-даа болза, өзүп үнгөш, бүгү-ле чемниг үнүштерниң эң улуу апаар. Ол ыяш дег улгады бээр, дээрниң куштары безин аңаа ужуп кээп, ооң будуктарынга уя тудар.“³³ Иисус оларга база бир угаадыглыг чугаа чугаалаан: „Дээрниң Чагыргазы херээжен кижиниң дыка хөй далганга холааш, бүгү далган хөөй бергиге чедир булгап турары ажыткыга дөмей-дир.“³⁴ Иисус ол бүгүнү чонга угаадыглыг чугаалар дузасы-биле чугаалаан. Ол чүнү-даа тайылбырларда, угаадыглыг чугаалар чокка чугаалап көрбээн.³⁵ Бурганның бир медээчизиниң: „Аксымны угаадыглыг чугаа-биле ажыдай, өртемчейни чаяганындан бээр чажыт чүвени медээлэйн“ – дээн сөстери ынчалдыр боттанганы ол-дур.³⁶ Иисус оон чонну тарадыпкаш, бажыңче кире берген. Ооң өөреникчилери Аңаа чоокшулап келгеш: „Шөлде бок үнүш дугайында угаадыглыг чугааны тайылбырлап берип көрүңерем“ – дээннер.³⁷ Ол мынча деп харыылаан: „Эки үрезин тараан кижиге дээрге Кижиге амытан Оглу - дур.“³⁸ Шөл – бо делегей-дир, эки үрезин – Дээрниң Чагыргазына хамааржыр улус-тур, а бок үнүш – эрликтин улузу-дур.³⁹ Оларны тараан дайзын – эрлик-тир. Дүжүт ажаалдазы – бо делегейниң төнчүзү-дүр, тараа кезикчилери – дээрниң төлээлери-дир.⁴⁰ Бо делегейниң төнчүзүндө база бок үнүштү бөлгөш, отка өрттедири дег болур.⁴¹ Кижиге амытан Оглу Бодунуң төлээлерин чорудуптарга, олар Ооң Чагыргазындан улусту бачыгче чыгап база бузут үүлгедип турганнарның дөгөрезин аңгылай үскөш,⁴² оттут суугу же кири октаптарлар. Ол улус аңаа ыглап-сыктап, диштерин кыжырадыр.⁴³ А чөптүт-шынын улус Адазының Чагыргазына хүн дег чырыыр. Дыңнаар кулаа бар кижиге дыңназын!“⁴⁴ „Дээрниң Чагыргазы шөлде хөөп каан эртинеге дөмей. Ону тып алган кижиге база катап чажыра хөөп кааш, аажок өөрүп чоруткаш, бодунда бар шупту чүвени садыпкаш, эртинеге хөмгөн шөлдү садып алган.“⁴⁵ Дээрниң Чагыргазы оон ыңай бо үлегерге дөмей бооп турар. Чараш ак шуру эртинеге дилээн садыгжы турган.⁴⁶ Ол үнелиг борбак ак шуру көрүп кагза, ону холга кирип алыр дээш, бодунда бар шупту чүвени барып садыптар.⁴⁷ Дээрниң Чагыргазы оон ыңай бо үлегерге дөмей бооп турар. Хөлче кири кааптарга, эңмежок хөй янзы-бүрү балык туттунган четки турган.⁴⁸ Четки дола бээр, балыкчылар ону эрикче ушта тырткаш, олургулапкаш, эки балыкты аргаан хааржакче чыгып алган, а багайын үндүп октапкан.⁴⁹ Бо делегейниң төнчүзү кээрге, база ыңдыг боор. Дээрниң төлээлери келгеш, бузуттуларны чөптүт-шынын улустан аңгылай үскөш,⁵⁰ оларны оттут суугу же кири октаптарлар. Аңаа ыы-сыы, диштер кыжыраажы дыңналыр.“⁵¹ Иисус өөреникчилеринден: „Бо бүгүнү билдиңер бе?“ – деп айтырган. Олар: „Ийе“ – деп харыылааннар.⁵² А Иисус оларга мынча дээн: „Ынчангаш Дээрниң Чагыргазының дугайында медээге бүзүрөөн кандыг-даа бижээчи чүү-хөө шыгжаар өрээлинден эрги-даа, чаа-даа эт-сеп ужулган бажың ээзинге дөмей-дир.“⁵³ Угаадыглыг чугааларын чугаалап дооскаш, Иисус оортан чоруй барган.⁵⁴ Ол Бодунуң төрөөн хоорайынга чедип келгеш, улусту синагогага өөредип эгелээн. Дыңнааннар шуптузу кайгап-харап: „Ооң ыңдыг мерген угааны база күжү кайыын келгенил? – дижип турганнар.“ –⁵⁵ Ол дээрге бызаңчы кижиге оглу эвес ийикпе? Ооң авазын Мария дээр, а дуңмаларын Иаков, Иосий, Симон болгаш Иуда дивес чүве бе? –⁵⁶ Ооң кыс дуңмалары база мында, бистин аравыста эвес чүве бе? Ол бүгү Аңаа кайыын келгенил?“⁵⁷ Ынчангаш Ону хүлээп көрбээннер. Ынчан Иисус оларга: „Бурганның медээчизи каяа-даа алдар-хүндүлүг боор, ону чүгле бодунуң хоорайынга база бажыңыңа үнелеп көрбөс чүве“ – дээн.⁵⁸ Улуста бүзүрөл чогуңдан Ол аңаа хөй кайгамчык чүүлдер кылбайн барган.

Chapter 14

¹ Галилеяның ынчангы чагырыкчызы Ирод Иисустун дугайында дыңнап кааш, ² дүжүметтеринге мынча дээн: „Иоанн Медеглекчи ылап ол-дур. Ол өлүглер аразындан катап дирилген-дир! Ынчангаш ыңдыг кайгамчык чүүлдер кылып шыдаар-дыр!“³ Ооң мурнуу чарыында Ирод Иоанны тудуп хорутдааш, бодунуң акызы Филипптин кадайы Иродиаданың ужун кара-бажыңче октаптарын дужааган.⁴ Чүте дээрге Иоанн аңаа: „Ол херээженни кадайланыр эргең чок“ – деп чугаалап шаг болган чүве-дир.⁵ Ирод ону өлүрер бодаан, ынчалза-даа Иоанны Бурганның медээчизи деп хүлээп көөр чондан корткан.⁶ Ирод төрүттүнгөн хүнүн байырлап турда, Иродиаданың уруу аалчылар мурнунга самнааш, Иродтун сеткилинге аажок таарышкан.⁷ Ынчангаш ол уругта: „Чүнү-даа дилээр болзуңза, дөгөрезин бээр мен“ – деп даңгырагалаан.⁸ Авазыңга хөөктүрткен уруг мынча деп дүжүргөн: „Меңэ ам дораан Иоанн Медеглекчинин бажын калбак тавакка салгаш, эккелиңер.“⁹ Хаан муңгарай берген. Ынчалза-даа аалчылар мурнунга аазаан аксы-сөзүн ээлээр дээш, уругнун күзелин хандыраарын дужаагаш,¹⁰ Иоанның бажын кезип эккээри-биле кара-бажыңче улус чорудупкан.¹¹ Тавакта салган башты эккелгеш, уругта хүлээдирге, ол ону авазыңа аппарып берген.¹² Иоанның өөреникчилери чедип келгеш, ооң мага-бодун ап алгаш, ажаап кааннар. Оон баргаш, Иисуска ол дугайында дыңнатканнар.¹³ Иисус ону дыңнап

кааш, чааскаан турары-биле, оортан ээн черже хемелиг эжиндирип чорупкан. Ынчалза-даа улус ону билип кааш, хоорай-суурларындан үнгөш, Ону эдерип чорупкан. ¹⁴ Иисус хемеден дүжүп кээрге, Ону хөй чон манап турар болган. Ол улусту кээргей бергеш, аарааннарны экиртип каан. ¹⁵ Жежээ дүшкенде, өөреникчилери Аңаа чедип келгеш: «Бо чер ээн-дир, шак база орайтаан-дыр. Улусту тарадыптыңар, чоок-кавы суурларже баргаш, аъш-чемден садып алзыннар» – дээннер. ¹⁶ Иисус оларга: «Улусту тараткан херээ чок. Силер оларны чемгериңер» – деп харыылаан. ¹⁷ Өөреникчилери Аңаа: «Бисте мында чүгле беш хлеб биле ийи балыктан өске чүү-даа чок-тур» – дээр болганнар. ¹⁸ Ол: «Ооңарны бээр эккелиңер» – дээн. ¹⁹ Иисус оон чонга оът кырынче олурарын айыткаш, беш хлеб биле ийи балыкты алгаш, дээрже көрүнгөш, аъш-чем дээш, Бурганга өөрүп четтирген. Ол ооң соонда хлебти кезектей үзе тырткаш, өөреникчилеринче дамчыткан, а олар чонга үлөп берген. ²⁰ Шупту улус ону чигеш, тода берген. Өөреникчилер чем артыгы-биле он ийи аргаан хааржакты долдуруп алганнар. ²¹ Херээженнер болгаш бичии уругларны санавакса, 5000 эр кижиге чөмөнчө чүве-дир. ²² Иисус оон дораан-на Бодунуң өөреникчилеринге: «Хемеге олурупкаш, хөлдүң ол чарыынче эжиндирип кеже бериңер» – деп дужааган. А Боду чонну чандырап дээш артып калган. ²³ Чонну тарадыпкаш, Иисус чааскаан мөргүүрү -биле дагже үнө берген. Жежээ дүшкен, Ол аңаа чааскаан турган. ²⁴ А өөреникчилериниң хемези ол өйдө эриктен ыракка чораан. Ынчан хат көдүрлүп келгеш, чалгылар хемени часкап турган. ²⁵ Даң аткалакта, Иисус оларже хөлдүң суун кырлап чорупкан. ²⁶ Ооң суг кырлап чоруурун көргөш, өөреникчилери медээжок кортканындан: «Хей-сүнезин-дир!» – деп алгыржы бергеннер. ²⁷ Иисус ол-ла дораан олар-биле чугаалажы берген: «Орталаныңар, Мен-дир мен, кортпаңар!» ²⁸ Харызынча Пётр мынча дээн: «Дээрги, бо Силер болзуңарза, меңээ база Силерже суг кырлап чеде бээрин дужаап көрүңерем». ²⁹ Иисус: «Бээр кел!» – дээн. Пётр хемеден дүшкөш, Иисусче углай суг кырлап базыпкан. ³⁰ Ынчалза-даа хаттың күштелгенин көргөш, ол коргуксап, сугже дүжүп эгелээш: «Дээрги, мени камгалаңар!» – деп алгырыпкан. ³¹ Иисус ол дораан холун сунгаш, Пётрну тудуп алгаш: «Бүзүрелиң бичезин. Чүгө чигзинериң ол?» – деп чугаалаан. ³² Олар хемеге олуруптарга, хат соксай берген. ³³ Хемеге орган улус дөгере Аңаа мөгөйгөш: «Силер ылап-ла Бурганның Оглу-дур силер!» – дээн. ³⁴ Олар хөлдү кежир эжиндиргөш, Геннисаретке эрикче үнүп келгеннер. ³⁵ Тус чер улузу ол дораан Иисусту танып кааш, Ооң келгениниң дугайында медээни чоок-кавыны бир кылдыр тарадыпкан. Иисуска хамык аарыг улусту эккелгөш, ³⁶ оода-ла Ооң хевиниң эдээнге дээрин оларга чөпшээрээрин дилеп турганнар. Аңаа дегген кижиге бүрүзү экирий бээр болган.

Chapter 15

¹ Иисуска ынчан Иерусалимден фарисейлер болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары чедип келген. ² «Силерниң өөреникчилериңер чүгө ада-өгбениң ёзу-чаңчылын тоовазыл? – деп, олар айтырган. – Чүгө чөмөннөр бетинде холун чугбазыл?» ³ Иисус мынча деп харыылаан: «А силер чүгө ёзу-чаңчылыңар сагыыр дээш, Бурганның айтышкынын тоовайн турар силер?» ⁴ Ол чугаалаан ийик чоп: „Ачаң биле аваңны хүндүлөп чор“ база „Ава-ачазын бак сөглээр кижини өлүмгө онаар херек“. ⁵ А силерниң чугааңар ёзугаар ава-ачазынга: „Менден алыр ужурулгү чүвөңерни Бурганга өргүүрүм ол-дур“ – дээр кижиге турар болза, ⁶ ооң ада-иезин хүндүлээри албан эвес бооп турар-дыр. Ынчаар кылгаш, боттарыңарның ёзу-чаңчылыңар дээш, Бурганның сөзүн хажыдып турар-дыр силер. ⁷ Ийи арынныглар! Силерниң дугайыңарда Исая медээчи Бурганның өмүнээзинден шын-на чугаалаан-дыр: ⁸ „Бо чон Мени сөс кырында хүндүлээр, а сеткил-чүрээ-биле Менден ырак. ⁹ Оларның Меңээ мөгөйишкени хей чүве-дир, чүгө дээрге оларның өөрөдиги – чүгө кижилер чогааткан сагылга-дүрүмнөр-дир“. ¹⁰ Чонну кыйгырып алгаш, Иисус мынча дээн: «Дыңнааш, билип аарын кызыңар. ¹¹ Кижини аас дамчып кирип кээр чүвө бужартатпас, харын аксындан үнөр чүвө бужартадыр». ¹² Өөреникчилери ынчан Аңаа чедип келгеш: «Силерниң сөстериңер фарисейлерни хорададыпканын билир силер бе?» – деп айтырганнар. ¹³ Иисус оларга: «Кандыг-даа тарымал үнүштү, ону Дээрде Адам тарып олуртпаан-на болза, дазылы-биле тура соп кааптар. ¹⁴ Оларже сагыш салбаңар. Олар дээрге согурларны чедип чоруур согурлар ышкажыл. А согурну согур кижиге чедер болза, олар ийилээ оңгарже кээп дүжөр» – деп харыылаан. ¹⁵ Пётр Аңаа харыылап: «Биске бо угаадылгыч чугааны тайылбырлап берип көрүңерем» – дээн. ¹⁶ «Таанда-ла силер ам-даа билип шыдавааныңар ол бе? – деп, Иисус айтырган. – ¹⁷ Силерниң аксыңар дамчып кирер чүвө хырныңарга баргаш, оон мага-боттан үнө бээр деп билбезиңер ол бе? ¹⁸ А аксыңардан үнөр чүвө чүрээңерден кээр. Ол харын кижини бужартадыр. ¹⁹ Чүрөктен бузуттут бодалдар, өлүрүкчү чорук, кады чурттаан эжинге шынчы эвес чорук, самыраар чорук, оор чорук, нүгүл, бак сөглеттинер чорук үнөр. ²⁰ Кижини бужартадыр чүүлдер ол-дур. А холун чугбайн, аъш-чем чиيري кижини бужартатпас». ²¹ Иисус оортан Тир биле Сидоннуң чоок-кавызында черлерже чорупкан. ²² Аңаа ол черлерниң чурттакчызы бир хананей херээжен ыгтыкыр мынча дээн: «Дээрги, Давидтиң Оглу! Мени кээргеп көрүңер! Уруум букшуурааш, ат болду». ²³ А Иисус аңаа харыылап аксындан сөс үндүрбээн. Ооң өөреникчилери Аңаа чоокшулап келгеш, дилеп эгелээннер: «Бо херээженни ыңай чорудуп көрүңер. Ол үргүлчү бистен чыда калбайн, кулаавысты коңгалап-ла чор!» ²⁴ Иисус оларга: «Мени чүгө израиль чоннуң азып читкен хойларынче чоруткан чүвө» – деп харыылаан. ²⁵ Херээжен кижиге чоокшулап келгеш, Иисустуң мурнунга дис кырынга олурар дүшкөш: «Дээрги, меңээ дузалаңар!» – дээн. ²⁶ Ол: «Урууларның аъш-чемин хунаап алгаш, ыттарга каап бээрге, кайын боор» – деп харыылаан. ²⁷ «Ийе, Дээрги, ынчалза-даа ыттар безин ээлериңиң столундан кээп дүшкен тогланчылар чиир болгай» – деп, херээжен чугаалаан. ²⁸ Иисус ынчан аңаа мынча дээн: «Херээжен, сээң

бүзүрелиң улуг-ла-дыр. Дилээң боттаныр-дыр». Таптыг-ла ол өйдө ооң уруу экирий берген.²⁹ Иисус оруун уламчылап, Галилея хөлүнүң эриин дургаар чорупкан. Ол дагже үнгөш, орта олуруп алган.³⁰ Аскак-бүскөк, согур, бертик-бежел, үнү чок база өске-даа аарыгдан аараан улузун эккеп, мөөң чон Аңаа кээп туруп берген. Олар аарыг улузун Иисустуң буттарының баарынче эккеп салырга, Ол аарааннарны экиртип турган.³¹ Үнү чоктарның чугаалап, бертиктерниң экирип, аскактарның кылаштап база согурларның каракталып турарын көргөш, хамык чон кайгап-харап, Израильдиң Бурганын алдаржыдып турган.³² Бодунуң өөреникчилерин кый деп алгаш, Иисус оларга мынча дээн: «Бо улусту кээргээр-дир мен: олар Мээң чанымга үш хонук турду, а ам чиир аыш-чеми артпаан-дыр. Мен оларны аш хевээрзин моон чорудар хөңнүм чогул, олар орукка харыксырап каар».³³ А өөреникчилер мынча дээннер: «Бис моон, ээн черден, ынча хөй чонну тоттуруптар хлебти канчап тывар бис?»³⁴ Иисус: «Силерде чеже хлеб барыл?» – деп айтырган. Олар: «Чеди хлеб болгаш элээн каш бичии балык бар» – деп харыылааннар.³⁵ Иисус хамык улуска черже олуруптарын дужааган.³⁶ Ол чеди хлеб биле балыктарны алгаш, Бурганга өөрүп четтирген соонда, хлебти кезектей үзе тырткылааш, өөреникчилеринге үлөп эгелээн. А олар чонга үлөп турган.³⁷ Улус ону шупту тоткуже чиген болгаш арткан кескиндилерни чыгташ, чеди аргаан хааржакты долдуруп алган.³⁸ Херэеженнер биле бичии уругларны санавакса, 4000 эр кижиче мененген чүве-дир.³⁹ Чонну тарадыпкаш, Иисус хемеже олурупкаш, Магаддаан деп черже эжиндирип чорупкан.

Chapter 16

¹ Ол черге Иисусту фарисейлер болгаш саддукейлер үглөп келгеш, Ону шенээр сагыштыг, дээрден кайгамчык демдектен көргүссүн деп туруп бергеннер.² Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Хүн ажар шакта: „Кызыл хаяа бар, даарта аяс боор-дур аа“,³ а даң бажында: „Дээр хүрең-кызыл, агаар чүдэрээр-дир“ – дижир силер. Дээрже көргөш, агаарның кандыызын билип каар хиреңерде, бо үениң демдектерин ылгап шыдава-с-тыр силер».⁴ Бузуттуг болгаш бачыттыг салгал бадыткал демдээ манап турар де. Ынчалза-даа оларга Иона медээчини дамчыштыр бергенинден өске демдек турбас». Иисус ынча дээш, оларны кагаш, чоруй барган.⁵ Иисустуң өөреникчилери ол чарыкче эжиндирип кеже бергеннер, а аыш-чем алырын уттупкан болганнар.⁶ Иисус оларга: «Дыңнаңар, фарисейлер биле саддукейлерниң ажыткызындан кичээниңер» – дээн.⁷ Олар аразында ону сайгарып: «Бис хлеб албаан боорувуска, ынча дээн эвеспе» – дишкен.⁸ Иисус оларның чүнү чугаалашканын билир болгаш, мынча дээн: «Биче бүзүрелдиглер, хлеб албаан бис дижил чоондуңар?»⁹ Амдыгаа дээр билип чадааныңар ол бе? 5000 кижини беш хлеб тоттуруптарга, чем артыгы-биле чеже аргаан хааржак долдуруп алчык силер?»¹⁰ А 4000 кижини чеди хлеб тоттуруптарга, чем артыгы-биле чеже аргаан хааржак долдуруп алчык силер?»¹¹ Мээң чугаам хлеб дугайында эвес деп канчап билбес улус силер? Фарисейжи болгаш саддукейжи ажыткыдан кичээниңер!»¹² Ол хлеб хөөдөр ажыткыдан эвес, а фарисейлер болгаш саддукейлерниң өөредиинден оларны кичээндирген-дир деп өөреникчилери ынчан билип каан.¹³ Филипптиң Кесариязының чоок-кавызынга чедип келгеш, Иисус өөреникчилеринден айтырган: «Улус Кижиче амытан Оглун кым деп билип турар-дыр?»¹⁴ Олар: «Чамдык улус Силерни Иоанн Медеглекчи, өскелери – Илия, а бир чамдыгызы – Иеремия азы Бурганның өске-бир медээчизи дээр-дир» – деп харыылааннар.¹⁵ Иисус олардан: «А силер Мени кым деп бодаар силер?» – деп айтырган.¹⁶ Симон Пётр: «Силер – Христос, дириг Бурганның Оглу-дур силер» – деп харыылаан.¹⁷ Иисус аңаа мынча дээн: «Иоанның оглу Симон, амыр-чыргалдыг-дыр сен, чүге дээрге ону сеңээ улус эвес, а Дээрде Адам илереткен-дир».¹⁸ Ынчангаш Мен сеңээ мынча деп тур мен: сээң адың – Пётр, даш болур. Оон ол даш үндезинге Меңээ бүзүрөөн улустуң ниитилелин тудуп үндүрер мен, тамының күштери ону басып шыдава-с».¹⁹ Мен сеңээ Дээрниң Чагыргазындан дүлгүүрнү бээр мен, черге хүлээн чүвеңни дээрге база хүлүп каан боор, а черге хостап салган чүвеңни дээрге база хостап салышкан турар».²⁰ Иисус оон өөреникчилеринге Ону Христос-тур деп кымга-даа чугаалавазын шыңгыы чагып каан.²¹ Иисус ол үеден эгелээш, Бодунуң өөреникчилеринге Ол Иерусалимче баар, баштыңнарның, Бурганның дээди бараалтакчыларының болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларының холундан хөй хилинчекти көрүп эртер ужурулуун база Ол аңаа өлүртүп каар, ынчалза-даа үшкү хүнде катап дирлип кээр дээрзин ажыгы-биле чугаалап эгелээн.²² Пётр Ону кыдыынче кый депкеш, Аңаа чөрүже берген: «Дээрги! Канчап ындыг боорул! Ындыг чүве Силер-биле болбас ужурул!»²³ А Ол Пётрже көрнүп келгеш, мынча дээн: «Менден ырап чор, эрлик! Сен Мени оруумдан астыктырып тур сен, чүге дээрге бодалдарың Бурганны эвес, улустуу-дур».²⁴ Иисус оон Бодунуң өөреникчилеринге мынча дээн: «Мени эдерер дээн кижиче бар болза, ол бодунуң күзел-бодалындан ойталазын база бодунуң белдир-ыяжын чүктеп алгаш, Мени эдерзин».²⁵ Бодунуң амы-тынын камгалап алыр дээн кижиче амы-тынын ышкынып алыр, а амы-тынын Мен дээш ышкынган кижиче амы-тынын тып алыр.²⁶ Бүтү делегейни холунга кирип-даа алгаш, амы-тынын оскунар болза, ооң ол кижиче ажыгы чүл? Амы-тынын дедир эгидер дээш, ол кижиче чүнүң-биле төлээрил?»²⁷ Кижиче амытан Оглу Бодунуң Адазының өндүр чырыынга бүргеткен, Бурганның төлээлери-биле кады чедип келгеш, кижиче бүрүзүн ооң кылган ажыл-херээниң аайы-биле шаңнаар азы шиидер.²⁸ Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: мында турар улустуң аразында, өлбөй чыткаш-ла, Бодунуң Чагыргазын хүлээп алгаш чедип келген Кижиче амытан Оглун көрүп каар улус бар-дыр».

Chapter 17

¹ Алды хүн эрткенде, Иисус Пётрну, Иаковту болгаш ооң дуңмазы Иоанны эдерткеш, чүгле ол үш кижиле биле кады бедик дагже үне берген. ² Аңаа, олар көрүп турда, Ооң хевир-шырайы өскерли берген: арны хүн дег чырып, а хеви чырыктан өңгүр апарган. ³ Хенертен оларга Моисей биле Илия көстүп келгеш, Иисус-биле чугаалажып эгелээн. ⁴ Пётр Аңаа мынча дээн: «Дээрги, мында турарывыс эки-дир! Күзээр болзуңарза, үш чадырдан тип берээли: бирээзин – Силерге, өскезин – Моисейге, база бирээзин – Илияга». ⁵ Ол ынча деп турар аразында, чырык булут көжүп келгеш, оларны шыва апкан. Булут аразындан үн дыңналган: «Бо дээрге Мээң ханы ынак Оглум-дур! Ол Мээң сеткилимге кирер-дир! Ону дыңнап чоруңар!» ⁶ Үннү дыңнааш, олар аажок сүртеп, черже доңгая кээп дүшкеннер. ⁷ Иисус оларже чоокшулай бергеш, холун дегзип: «Кортпаңар, тургулаңар!» – дээн. ⁸ Олар долгандыр көргөш, Иисустан өске кымны-даа көрбээннер. ⁹ Олар дагдан бадып олурда, Иисус оларга шыңгыы чагып каан: «Кижиле амытан Оглу өлүглер аразындан катап дирилбээн шаанда, маңаа көргөн чүвөңөр дугайында кымга-даа чугаалаваңар!» ¹⁰ Өөреникчилери ынчан Оон: «Чүгө ном-хоойлу тайылбырлакчылары Илия Христосту мурнай кээр ужурлуг деп турарыл?» – деп айтырып салганнар. ¹¹ «Хамык чүвени чурумчудуп, аайлаар дээш, Илияның мурнай кээр ужурлугу чөп болгай – деп, Иисус харыылаан. – ¹² Илияның шагда-ла чедип келгенин силерге чугаалап тур мен. Ынчалза-даа улус ону танывайн баргаш, кара туразында аажылап, бак көргөн. Кижиле амытан Оглу база шак ынчалдыр олардан хилинчек көөр». ¹³ Ооң Иоанн Медеглекчиниң дугайында чугаалаанын өөреникчилери ынчан билип каан. ¹⁴ Олар чонче эеп кээрге, бир кижиле Иисусче чоокшулап келгеш, Ооң мурнунга дис кырынга олурда дүжүп: ¹⁵ «Дээрги, мээң оглумну кээрге көрүңер! – дээн. – Ол тыртып аарааш, хинчектени берди: үргүлчү отче, сугже шураар-дыр. ¹⁶ Мен ону Силерниң өөреникчилеринерже апардым, ынчалза-даа олар ону экиртип чадашты». ¹⁷ Иисус харыы кылдыр: «О, бо салгалдың бүзүрел чок, будалган улузу! Силер-биле чеже мынчап чоруур мен?! Силерни чежеге дээр шыдажып кээр мен?! Оолду Менче эккелиңер!» – дээн. ¹⁸ Иисус букту хоруптарга, ол оолдан үне берген, а демгизи ол-ла дораан каң-кадык апарган. ¹⁹ Иисус чааскаан турар өйдө, өөреникчилери Аңаа чедип келгеш: «Бис чүгө ол букту үндүр сывырып шыдавадывыс?» – деп айтырганнар. ²⁰⁻²¹ Ол мынча деп харыылаан: «Силерниң бүзүрелиңер биче болган-дыр. Алыс шынны чугаалап тур мен: силерде оода-ла горчица үрезини хире бүзүрел бар болза, бо дагга: „Туружундан көже бер“ – дээр болзуңарза, ол көже бээр ийик, силерге кылып болбас хире чүү-даа турбас ийик». ²² Олар шупту Галилеяга кады турар өйдө, Иисус өөреникчилеринге мынча дээн: «Кижиле амытан Оглун удавас улус холунга тудуп бээр-дир. ²³ Ол улус Ону өлүрүп каар, ынчалза-даа үшкү хүнде Ол катап дирлип кээр». Өөреникчилери аажок муңгарай берген. ²⁴ Олар шупту Капернаумга чедип келгенде, Пётрга Бурганның өргээзиниң үндүрүүн хавырар улус чедип келгеш: «Башкыңар үндүрүт төлээр бе?» – деп айтырган. ²⁵ Пётр: «Төлээр!» – деп харыылааш, бажыңче кире берген. Ол чүнү-даа чугаалап четтикпээнде, Иисус баштай айтырып салган: «Сен чүү деп бодаар сен, Симон? Бо делегейниң хааннары кымдан албан-үндүт хавырар ийик? Бодунуң ажы-төлүндөн бе азы өске улустан бе?» ²⁶ Пётр: «Өске улустан» – деп харыылаан. Иисус: «Ынчаарга бодунуң ажы-төлүн үндүрүткен хостааны ол-дур – деп түңнөп каан. – ²⁷ Ынчалза-даа эрге-чагырга улузун хомудатпаалыңар. Хөлче баргаш, сырткыыжың шывадааш, бир дугаар туттунган балыкты ушта шелгеш, аксын ажыдывыт. Оон бодуң дээш-даа, Мен дээш-даа үндүрүт төлээринге четчир чоосту тып алгаш, ийилдиривистин үндүрүүвүстү төлөп каг».

Chapter 18

¹ Ол өйдө Иисуска өөреникчилери чедип келгеш: «Дээрниң Чагыргазында кым эң чугулал?» – деп айтырып салганнар. ² Иисус бир чаш уруг кый деп алгаш, ону оларның аразынга тургускаш, ³ мынча дээн: «Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: амгы байдалыңардан өскерли бербес болзуңарза база бичии уруглар дег апарбас болзуңарза, Дээрниң Чагыргазынче кирбес силер. ⁴ Ынчангаш бодун томаарткаш, чаш уруг дег апарган кижиле Дээрниң Чагыргазында эң чугула кижиле боор. ⁵ Мындыг чаш уругну Мээң адымны бодааш, хүлээп ап турар кижиле Мени база хүлээп ап турар. ⁶ А Меңээ бүзүрээни ындыг бичии улустуң кайы-бирээзин бачытче чыгапкан кижиле турар болза, ооң мойнунга дээрбе дажы баглааш, далай дүвүнчө киир октаптары безин ол кижиге эки салым боор ийик. ⁷ Күткүлгелери дээш, бо делегей ат болур! Ол бүгү күткүлгелерниң кээри албан, ынчалза-даа оларның кээриниң чылдагааны болган кижиле ат болур! ⁸ Холуң азы будуң сени бачытче чыгай берзе, ону одура шаап, октавыт! Ийи холдуг азы ийи буттук чорааш, мөңгө отче киир октадыр орнунга, мөңгө амыдыралче чаңгыс холдуг азы чаңгыс буттук киргени дээр. ⁹ Карааң сени бачытче чыгай берзе, ону ушта каскаш, октавыт! Ийи карактыг чорааш, тамының одунче киир октадыр орнунга, мөңгө амыдыралче чаңгыс карактыг киргени дээр». ¹⁰⁻¹¹ «Көрдүңер бе, бо бичии уругларның чаңгызын-даа дора көрбөңөр. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: оларны карактаан дээрниң төлээлери Мээң дээрде Адамның чанында доктаамал турар. ¹² Чүү деп бодаар силер? Чүс хойлуг кижиле оларның бирээзин чидирипсе, арткан тозан тозун дагларга каапкаш, читкен хоюн дилеп чоруппас бе? ¹³ А тып алганда, читпээн тозан тозунга бодаарга, демги хою дээш өөрүшкүзү улуг боор деп силерге алыс шынны чугаалап тур мен. ¹⁴ Дээрде Адаңар база шак ындыг: бо бичии уругларның чаңгызы-даа чиде бээрин Ол күзевейн турар». ¹⁵ «Эжиң сеңээ удур бачыт үүлгөткен болза, өске улус дыңнавайн турда, хомудалың барып сөглө. Ол сени дыңнаар болза, ону бодунче ээлдирип алганың ол. ¹⁶ А ол сени дыңнавас болза, бир азы ийи кижиден эдиртип ал, чүгө дээрге кандыг-даа херекти бадыткаар дize, ийи азы үш херечиниң өчүү херек. ¹⁷

Оларны база дыңнаvas болза, Бурганга бүзүрөөннер ниитилелинге чугаала. Бүзүрөөннер ниитилелин-даа дыңнаvas болза, аңаа өске чон кижизинге азы үндүрүт хавырыкчызынга дег хамаарылгалыг бол. ¹⁸ Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: черге чүнү хүлүүр-дүр силер, ону дээрге база хүлүп каан болур; а черге чүнү хостап салыр-дыр силер, ону дээрге база хостап салыпкан болур. ¹⁹ База катап чугаалап тур мен: силерниң ийиңер черге кандыг-бир чүвени эп-сеткилдиг дилеп, мөргүүр болза, олар чүнү-даа дилезе, Дээрде Адам шуптузун бээр. ²⁰ Чүге дээрге Мээң адымны хүндүлээр дээш ийи азы үш кижича каяа чыгырыл, Мен база аңаа турар мен». ²¹ Пётр ынчан Иисуска чедип келгеш, айтырыг салган: «Дээрги, меңээ удур бачыт үүлгедир эжим бар болза, мен ону чеже удаа өршээр уjurлуг мен? Чеди бе?» ²² Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Чок, чеди эвес, а чеден катап чеди удаа. ²³ Дээрниң Чагыргазы дараазында үлегерге дөмөй. Бодунуң чалчаларындан өрө-шире негеп, санажыр дээн хаан турган. ²⁴ Хаан санажып эгелээрге, 10 000 шоодай мөңгүн акша өрелиг бир кижини эккелген. ²⁵ Өрелиг кижиниң төлээр харык-шинээ чок боорга, хаан ооң бодун, кадайын, уруг-дарыын база бар-ла эт-хөрөңгизин өрезин дуглай садыпсын деп дужааган. ²⁶ Чалча хаанның буттарынче доңгая кээп дүшкөш: „Хензиг-ле манап көрүңерем! Төндүр төлөп бериптер мен!“ – дээн. ²⁷ Хаан чалчазын кээргей бергеш, ооң хамык өрезин өршээгеш, салып чорудупкан. ²⁸ А ол чалча оон үнгеш, аңаа чүс мөңгүн чоос өрелиг бодунуң бир чалча эжинге таваржы берген. Ол эжин боой тудуп: „Өрөң төлө!“ – деп негеп эгелээн. ²⁹ Өрелиг эжи дис кырынга олурупкаш, аңаа сөгүрүп: „Хензиг-ле манап көрөм! Төлөп бериптер мен!“ – деп чаннып эгелээн. ³⁰ Ынчалза-даа демгизи манаксавай, өрелиг эжин аппарат, өрезин эгиткиже, кара-бажыңче суктуртуп каан. ³¹ Ол бүтүнү көргөн өске чалчалар аажок хөңнү баксырааш, чүү болганын хаанынга дамчыдып четкеннер. ³² Хаан ынчан демги чалчазын кыйгырткаш, мынча дээн: „Өөдежок чалча! Мен хамык өрөңни дилээң ёзугаар өршээвежик мен бе?!“ ³³ Сени өршээп кааным дег, эжиниң база өршээр уjurлуг эвес сен бе?“ ³⁴ Килеңнээн дээрги ол чалчаны аңаа хамык өрезин эгитпээже эриидээри-биле кара-бажыңче суктуртуп каан. ³⁵ Шуптуңар эш-өөрүңерни сеткилицер ханызындан өршээвес болзуңарза, Дээрде Адам силерни база ынчалдыр аажылаар».

Chapter 19

¹ Чугаалап дооскаш, Иисус Галилеяны каггаш, Иордан хемниң ол чарыында Иудеяның черлеринче чорупкан. ² Мөөң чон Ону эдерип чораан, а Ол аңаа улусту экиртип турган. ³ Чамдык фарисейлер Иисуска чедип келгеш, Ону шенээр сагыштыг, айтырыг салган: «Эр кижича кандыг-даа чылдагаан-биле кадайындан чарлып болур бе?» ⁴ Харызынга Ол мынча дээн: «А силер Чаяакчы эң эгезинде эр биле кыс кижини чаяаган дээнин номчувааныңар ол бе?» ⁵ Оон мынча дээн болгай: „Эр кижича ада-иезин каапкаш, кадайы-биле катчы бээр, олар ам ийи эвес, а чаңгыс мага-бот апаар“. ⁶ Ынчангаш олар ам ийи эвес, а чаңгыс мага-бот боор-дур. Бурганның каттыштырган чүвезин кижича чарып болбас уjurлуг». ⁷ А олар Оон айтырыг салган: «Ынчаарга Моисей чүге эр кижиге кадайынга чарлыр дугайында бижик бергеш, ону чандырыптар деп чарлык болганыл?» ⁸ «Чүректериңер доң дош боорга, Моисей силерге кадайларыңардан чарлырын чөпшээрээн-дир – деп, Иисус харыылаан. – Ынчалза-даа эгезинде ыңдыг эвес турган. ⁹ Кадайының самыраанындан өске, кандыг-бир чылдагаан-биле оон чарылгаш, өске кадай алган кижича ашак-кадайыңың шынчы чоруун үрэни ол болур деп тур мен». ¹⁰ А өөреникчилери Аңаа мынча дээн: «Кадайының мурнунга эр кижиниң хүлээлгелери ыңдыг боор болза, шуут өгленмээни дээр-дир оң!» ¹¹ Иисус: «Мээң чугаалаан чүвемни шупту улус эвес, а чүгле Бурганның ыңдыг арга бергени улус хүлээп ап шыдаар – деп харыылаан. – ¹² Эр улустуң өг-бүлө тудуп шыдавазында элээн каш чылдагаан бар: чамдык улус төрүмелинден эр чаяаны чок боор, чамдыктарын өске улус акталап каан боор, а чамдыкызы Дээрниң Чагыргазы дээш өг-бүлө тударындан ойталаар. Ону хүлээп ап шыдаар кижича хүлээп алгай аан!» ¹³ Ол үеде Иисус оларга холун дегзип, мөргүзүн дээш, бир улус Аңаа бичии уруглар эккелген. А Ооң өөреникчилери оларны эккелген улусту эрттирбейн турганнар. ¹⁴ Иисус ынчан мынча дээн: «Бичии уруглар Меңээ кээп турзун, оларга шаптыктап, эртерин хоруваңар! Дээрниң Чагыргазы олар ышкаш улустуу боор». ¹⁵ Иисус оларга холун дээскеш, ол черден чоруй барган. ¹⁶ Бир кижича Иисуска чедип келгеш, айтырыг салган: «Башкы! Меңге амыдырал чедип аар дизимзе, мен кандыг буян кылайын?» ¹⁷ «Чүге буян дугайында Менден айтырдың? – деп, Иисус харыылаан. – Чүгле чаңгыс Бурган буянын. А меңге амыдыралды алыр дизинче, Бурганның айтышкыннарын сагып чор». ¹⁸ «А кандыгларын?» – деп, демгизи айтырган. Иисус мынча дээн: «Кижича өлүрбө, кады чурттаан эжинге өскерилбө, оорлава, мегелеп херечиле, ¹⁹ ада-иеңни хүндүлөп чор, чаныңда кижиге бодуңга бодуң дег ынак бол». ²⁰ Аныяк эр Аңаа: «Мен ол бүтүнү сагып келдим. Меңээ ам чүү четпейн турары ол?» – дээн. ²¹ Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Болбаазыраңгай кижича болуксазыңза, хамык эт-хөрөңгичи барып садыпкаш, акшазын ядыларга үлөп беривит, ынчан дээрлерге эргине-байлактыг боор сен. А ооң соонда келгеш, Мени эдерип чорувут». ²² Ол сөстөрни дыңнааш, аныяк эр муңгаргай чорупкан, чүге дээрге ол аажок бай кижича турган. ²³ Иисус ынчан Бодунуң өөреникчилеринге мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бай кижиге Дээрниң Чагыргазынче кирери дыка-ла берге! ²⁴ База катап чугаалайын: бай кижиниң Бурганның Чагыргазынче киреринден төвениң төвөне үдүн өттүр өде бээри белең». ²⁵ Өөреникчилери ону дыңнааш, аажок кайга: «Ынчаарга кым камгалады ап шыдаарыл?» – деп айтырганнар. ²⁶ Иисус оларже топтап көргеш, мынча дээн: «Кижича ону шыдаvas, ынчалза-даа Бурганның шыдаvas чүвези чок». ²⁷ Пётр ынчан Аңаа: «Көрүңер даан, бис хамык бар чүвевисти каапкаш, Силерни эдерип чоруптувус. Ынчаарга биске ол дээш,

чүү боорул?» – дээн. ²⁸ А Иисус оларга мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: ам кээр чаа делегейге Кижиге амытан Оглу Бодунуң чайынналган дүжүлгезинге саадаптарга, силер – мени эдерген улус – Израильдин он ийи аймаан шиидери-биле он ийи дүжүлгеге олургулаптар силер. ²⁹ Мен дээш, бажыңнарын, хадунмазын, ада-иезин, ажы-төлүн азы черин кааптар кижиге бүрүзү оон чүс катап хөйүнү алыр база мөңгө амыдыралды салгап алыр. ³⁰ Ынчалза-даа хөй ам баштайгылар бооп турарлар – сөөлгүлөр апаар, а ам сөөлгүлөр бооп турарлар – баштайгылар апаар».

Chapter 20

¹ «Дээрнийң Чагыргазы дараазында үлегерге дөмей болуп турар. Бир-ле кижиге Бодунуң шөлүңгө ажылдаар улус хөлезилээр дээш, эрген эрте үнүпкен. ² Шөл ээзи ажылчыннарга хүнде бир мөңгүн чоос төлээр бооп дугуржуп алгаш, оларны виноград шөлүнчө чорудупкан. ³ Хүн үнгенден бээр үш шак болганда, ол базаарже баргаш, чүнү-даа кылбайн турар өске улусту көрүп каан. ⁴ „Силер база мээң виноград шөлүмгө барып ажылдаңар. Чогууру-биле төлээр мен“ – деп, ол чугаалаан. Демги улус чорупкан. ⁵ А ээ кижиге үш шак болгаш, оон база үш шак болгаш, базаарже барып, база-ла ынчаар кылгылаан. ⁶ Ажыл шагының төнөринге чедир бир шак артканда, ол ынаар база катап чедө бергеш, ында турар улусту көрүп кааш: „Чүгө хүннү бадыр чүнү-даа кылбайн тур силер?“ – деп айтырган. ⁷ Олар аңаа: „Бисти кым-даа хөлезилеп албады“ – деп харыы бергеннер. Ээ кижиге ол улуска: „Силер база виноград шөлүнчө барыңар“ – дээн. ⁸ Кежээ дүшкенде, шөл ээзи бодунуң ажыл башкарыкчызынга мынча дээн: „Ажылдааннарны чыгташ, оларның-биле сөөлүңдө хөлезилээним улустан эгелээш, баштайгыларыңга чедир санаш“. ⁹ Ээ кижиниң сөөлүңдө хөлезилеп алган улузу келгеш, кижиге бүрүзү бир мөңгүн чоосту ап үнген. ¹⁰ Баштай хөлезилеттинген улус ынчан оон-даа хөйүнү алыр бис деп бодаан, ынчалза-даа олар база бир-бир мөңгүн чоос алган. ¹¹ Төлевириң алгаш, олар виноград шөлүнүң ээзинге ажынып: ¹² „Бо сөөлгү улус бир шак ажылдады, бис изиг хүн адаанга хүнзедир ажылдап келдивис, а силер оларны биске деңнээр-дир силер“ – деп турганнар. ¹³ Ынчаарга ээ кижиге оларның бирээзинге мынча деп харыылаан: „Мен сени хомудатпадым, өңүк. Сен мээң-биле бир мөңгүн чооска дугуржуп алдың чоп. ¹⁴ Төлевириң алгаш, чорувут. А мен бо сөөлгү кижиге сеңээ бергеним хирени бериксеп тур мен. ¹⁵ Акшамны бодум баш билир эргем чок кижиге мен бе? Азы мээң экииргээм дээш, адааргаарың ол бе?“ ¹⁶ Шак ынчаар сөөлгүлөр – баштайгылар, а баштайгылар – сөөлгүлөр апаар. ¹⁷ Иерусалимче бар чыткаш, Иисус он ийи элчинин улустан өскээр апаргаш, оларга мынча дээн: ¹⁸ «Дыңнаңар, Иерусалимче чоокшулап кел чор бис. Аңаа Кижиге амытан Оглон Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларыңга тудуп бериптер. Олар Ону өлүрер кылдыр шииткеш, ¹⁹ Ону дорамчылазын, эттеп-эриидезин база хере шапсын дээш, өске чоннар улузунга тудуп бериптер. Ынчалза-даа үшкү хүнде Ол катап дирлип кээр». ²⁰ Иисуска ооң соонда Зеведейниң кадайы оолдары-биле кады келгеш, мөгөйип бараалгааш, Оон бир чүве дилээн. ²¹ Иисус оон: «Чүнү күзеп турарыңар ол?» – деп айтырган. Демги кадай мынча дээн: «Силерниң Чагыргаңарга ийи оглум: бирээзи – оң талаңарга, а өскези – солагай талаңарга оруп аарын азап көрүңер». ²² Иисус: «Чүнү дилеп турарыңарны билбес-тир силер. Мээң ам ижерим дашканы ижип шыдаар силер бе?» – деп харыылаан. Олар: «Шыдаар бис» – дээннер. ²³ Иисус оларга мынча дээн: «Мээң хилинчээмниң дашказын ижер силер, а кымның Мээң оң азы солагай таламга олурарын хайырлаары Менден хамаарышпас: аңаа Адамның айтып кааны улус оорар». ²⁴ Ону дыңнааш, арткан он элчин демги ийизинге хорадап үнген. ²⁵ Ынчалза-даа Иисус оларны кый деп алгаш, мынча дээн: «Өске чоннарның чагырыкчылары боттарының улунун дарлап турарын, а даргалары оларны бастып турарын билир болгай силер. ²⁶ А силерниң араңарга ындыг чүве турбазын! Силерниң араңарда алдар-хүндүлүг болуксаар кижиге бар болза, чалчаңар болзун. ²⁷ Силерниң араңарга бир дугаар болуксаан кижиге бар болза, кулуңар болзун. ²⁸ Чүгө дээрге Кижиге амытан Оглу база-ла улус Аңаа бараан болзун дээш эвес, харын Боду бараан боору-биле база Бодунуң амы-тынының өртээ-биле хөй улусту хостап аар дээш келген болгай». ²⁹ Иисус өөреникчилери-биле кады Иерихондан чоруп турда, оларны мөөң чон эдерип чораан. ³⁰ Орук кыдынынга орган ийи согур кижиге оларның чаны-биле Иисустуң эртип бар чыдарын дыңнааш: «Дээрги! Давидтиң Оглу, бисти кээргеп көрүңер!» – деп алгыржып үнген. ³¹ Улус согурларны кончуп: «Ыгытаваңар!» – деп соксадырга, олар оон-даа ыткыр алгыржыр болган: «Дээрги! Давидтиң Оглу, бисти кээргеп көрүңер!» ³² Иисус доктаай дүшкеш, оларны кый депкен. Ол: «Менден чүнү кылып берзин деп күзеп тур силер?» – дээн. ³³ Олар Аңаа: «Дээрги, бистиң карактарывыс көстүп келзин» – деп харыылааннар. ³⁴ Иисус кээргей бергеш, оларның карактарыңга холун дээскен. Согурлар ол-ла дораан көрө бергеш, Ону эдерип чорупканнар.

Chapter 21

¹ Олар Иерусалимге чоокшулап келгеш, Елеон дааның чанында Виффагия суурга чедип келгенде, Иисус ийи өөреникчизин бурунгаар айбылапкаш, ² оларга чагып каан: «Мурнуңарда суурже барыңар. Аңаа баргаш, ол дораан кыс элчигенни болгаш ооң чанында аныяк элчигенчигешти баглап каан турарын көрүп каар силер. Оларны чешкеш, Меңээ эккелиңер. ³ А кандыг-бир кижиге силерден бир чүве айтырза: „Олар Дээргиге херек апарды“ – деп харыылаңар. Оларны ээзи доп-дораан салыптар». ^{4,5} Медээчиниң аксы-биле: «Сион-кыска мынча деңер: „Көр даан, Хааның сенче кел чыдыр. Биче сеткилдиг Хааның элчиген, ажылчын элчиген оглу мунуп алган кел чыдыр“» – дээн сөстөр ынчаар боттанганы ол. ⁶ Өөреникчилер чоруткаш, бүтү чүвени Иисустуң

чугаалаан аайы-биле кылганнар. ⁷ Олар элчигенчигешти иези-биле кады эккелгеш, хевин оларга чонай салгаш, Иисусту олуртупканнар. ⁸ Эндерик хөй чон хевин Ооң мурнунда орукка дөжей сала берген, а өскелери ыяш будуктарын сыккаш, орукка чада салып чораан. ⁹ Ооң мурнунга база соонга бар чыткан эндерик хөй чон ыткыр алгыржып турган: «Осанна! Давидтиң Оглунга алдар-мактал! Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден кел чыдар Кижиге алгадып-йөрээтсин! Осанна! Өрү дээрде Бурганга алдар-мактал!» ¹⁰ Иисус Иерусалимче кирип кээрге, бүгү хоорай хөлзеп үнген. Улус: «Бо Кымыл?» – деп айтыржып турган. ¹¹ А мөөң чон: «Бо дээрге Бурганның медээчизи Галилеяның Назарет чурттуг Иисус-тур» – деп харыылаар болган. ¹² Оон Иисус Бурганның өргээзиниң иштинче киргеш, ында садыг-наймаа кылып турган хамык улусту үндүр сывыртапкаш, акша солукчуларының столдарын болгаш көгө-буга сатканнарның баартактарын андара октагылапкан. ¹³ Иисус оларга мынча дээн: «Бижилгеде: „Мээң өргээм мөргүл өргээзи деп адаттырар“ деп бижиттинген болгай, а силер ону дээрбечилер уязы кылып алган-дыр силер!» ¹⁴ Согур болгаш аскак-бүскек улус Бурганның өргээзинге Аңаа чедип кээрге, Ол аарыг улусту экиртип каан. ¹⁵ Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары Ооң кылып турган кайгамчык чүүлдерин көргөш база Бурганның өргээзинде бичии уругларның: «Осанна! Давидтиң Оглунга алдар-мактал!» – деп алгыржып турарын дыңнааш, килеңней берип, ¹⁶ Аңаа: «Оларның чүү деп турарын дыңнап тур сен бе?!» – дээннер. Иисус оларга: «Ийе – деп харыылаан. – Силер Бижилгеде: „Бичии уруглар болгаш эмер чаштарның аксындан алдар-макталды үндүрүп аар сен“ дээнин кажан-даа номчувааныңар ол бе?» ¹⁷ Иисус оон оларны каапкаш, хоорайдан Вифания суурже чоруй баргаш, аңаа хонуп алган. ¹⁸ Эртенинде, хоорайже чанып ора, Иисус аштай берген. ¹⁹ Орук кыдыында фиға ыяжын көрүп кааш, Ол аңаа чеде берген, ынчалза-даа бүрүлдерден өске чүнү-даа тыппаан. Ол ынчан ыяшка: «Моон соңгаар сеңээ кажан-даа чимис үнмес болзун!» – дээн. Фиға ыяжы дораан-на кургап калган. ²⁰ Өөреникчилер ону көргөш, кайтап: «Фиға ыяжы канчап ындыг дүрген кадып калды?» – деп айтырганнар. ²¹ Иисус мынча деп харыылаан: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бүзүрээр-ле, чигзинмес-ле болзуңарза, фиға ыяжы-биле болган чүүлдү кылып хамаанчок, бо дага безин: „Турулгап, далайже дүже бер!“ – дээр болзуңарза, шак ынчаар бүде бээр. ²² Бүзүрээр-ле болзуңарза, мөргүп тура, дилээн чүвөңерниң дөгөрезин алыр силер». ²³ Иисус Бурганның өргээзинче кирип келгеш, улусту өөредип бээрге, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш чоннуң баштыңнары Аңаа чедип келгеш, айтырып салганнар: «Сен бо бүгүнү кандыг эрге-чагырга-биле кылып тур сен? Сеңээ ол эрге-чагырганы кым берди?» ²⁴ А Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Мен база силерге бир айтырып салыйн. Меңээ харыылаптар болзуңарза, силерниң айтырыыңарга база харыылаар мен. ²⁵ Иоанның сутже сугар эргези Бургандан келген бе азы кижилерден бе?» Олар аразында сүмележи берген: «Бис: „Бургандан“ – дизивиссе, Ол: „Ынчаарга силер чүге Иоаннга бүзүрөөзүңер ол?“ – дээр болгай. ²⁶ А: „Кижилерден“ – дээр дээш, чондан коргар-дыр бис, чүге дээрге хамык улус Иоанны Бурганның медээчизи деп санаар болгай». ²⁷ Олар Иисуска: «Билбес-тир бис» – деп харыылааннар. Ол ынчан мынча дээн: «Мен база бо бүгүнү кандыг эрге-чагырга-биле кылып турарымны силерге чугаалавас мен». ²⁸ «А ам мындыг чүүл дугайында чүү деп бодаар силер че? Ийи оолдуг бир кижиге турган-дыр. Бирги оглунга баргаш, ол мынча дээн: „Оглум, бөгүн баргаш, виноград шөлүңге ажылдап көр“. ²⁹ Оозу баштай: „Барбас мен“ – дээн, а ооң соонда өскээр боданыпкаш, чорупкан. ³⁰ Ачазы өске оглунга баргаш, база-ла ынча дээн. Демгизи: „Баар мен, дээрги“ – деп харыылаза-даа, барбайн барган. ³¹ Оларның кайызы ачазының аайындан эртпээн-дир?» Олар: «Биргизи» – деп харыылааннар. Иисус ооң соонда оларга мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: үндүрүт хавырыкчылары болгаш самыын-садар херээженнер Бурганның Чагыргазында силерни мурнай кирер. ³² Чүге дээрге Иоанн силерге шын орук айтып, баштай чедип кээрге, силер аңаа бүзүрөөзүң-дир силер. А олар Иоаннга бүзүрөөн болгай. Ол бүгүнү көргөш безин, дөмей-ле бачыдыңар миннип, Бурганче ээлбөөн база аңаа бүзүрөөзүң-дир силер». ³³ «Ам өске угаадыглыг чугаадан дыңнаңар. Бир кижиге бодунуң ээлбөөн черинге виноград тарып алган. Ол ону долгандыр кажаалааш, чимизин сы бастырар уургай каскаш, таңныылдаар суурга тудуп каан. Ооң соонда ол виноград шөлүн ажаакчыларга ачылап берипкеш, боду өске чуртче чоруй барган. ³⁴ Дүжүт ажаар үе кээрге, ол бодунуң үлүүн алыр дээш, виноград ажаакчыларында чалчаларын чорудупкан. ³⁵ Ынчалза-даа олар ооң чалчаларын тудуп алгаш, бирээзин эттеп, өскезин өлүрүп кааннар, а үшкүзүн даш-биле соп каапканнар. ³⁶ Шөл ээзи ынчан оон-даа хөй өске чалчаларын ыткан, ынчалза-даа виноград ажаакчылары оларны база шак ынчаар аажылааннар. ³⁷ Адак соонда ээ кижиге оларже бодунуң оглун чорудупкаш: „Мээң оглумну албан хүндүлөп көөрлөр“ – деп бодаан. ³⁸ Ынчалза-даа виноград ажаакчылары ооң оглун көргөш: „Бо-даа салгакчызы-дыр! Ону өлүрүп каапкаш, өңчүзүн олчалап аалы“ – дээннер. ³⁹ Олар ону сегирип алгаш, виноград шөлүндөн үндүрө бергеш, өлүрүп кааннар. ⁴⁰ Чүл че, шөлдүң ээзи чедип келгеш, виноград ажаакчыларын канчап кааптарыл?» ⁴¹ Олар Аңаа: «Ол хортаннарны каржызы-биле узуткааш, шөлүн дүжүт ажаар өйде ооң үлүүн бээр өске ажаакчыларга ачылап каар» – деп харыылааннар. ⁴² Иисус оларга мынча дээн: «Силер Бижилгеден номчувааныңар ол бе кай: „Тудугжуларның херекчок дээш октапкан дажы эң чугула даш апарган. Дээрги-Чаяакчы ынчалдыр кылган, ону көөрү биске кайгамчык-тыр!“ ⁴³ Ынчангаш Бурганның Чагыргазын силерден хунаап аарын база „дүжүдүн“ бээр чонга бериптерин силерге чугаалап тур мен. ⁴⁴ Кым ол дашче кээп ужарыл, чуурулдур ужуп аар, а кымче ол даш кээп дүжерил ону чылча басып каар». ⁴⁵ Иисустуң угаадыглыг чугааларын дыңнааш, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш фарисейлер Ооң оларның дугайында чугаалап турарын билип кааннар. ⁴⁶ Олар

Иисусту тудуп хорутдаар деп барганнар, ынчалза-даа Ону Бурганның медээчизи деп хүлээп турар чондан кортканнар.

Chapter 22

¹ Иисус оларны угаадыглыг чугаалар дузазы-биле өөредирин уламчылап, мынча дээн: ² «Дээрниц Чагыргазы дараазында үлегерге дөмей. Бодунуң оглунуң куда доюн кылган бир хаан турган. ³ Ол чалаан аалчыларынче чалчаларын ыткан, ынчалза-даа чалатканнар келиксевейн барган. ⁴ Хаан өске чалчаларын ыдып, оларга чагып каан: „Чалаан улузумга чугаалаңар: ‘Дойга белеткелим доозулду, семиртир азыраан молдургаларым, шарыларым соп алдым, бүгү чүве белең. Куда доюнче моорлаңар‘. ⁵ Ынчалза-даа чалаттырганнар тоовайн, боттарының ажыл-херектерин кылып, тарай бергеннер. Бирээзи шөлче үнүпкен, өскези садыглаар черинче чорупкан, ⁶ а чамдыктары ооң чалчаларын сегирип алгаш, дорамчылап өлүрүп каапканнар. ⁷ Хаанның килеңи хайыңгаш, шериглерин ыдарга, олар өлүрүкчүлерни шаажылааш, ол улустуң хоорайын өрттедипкеннер. ⁸ А ооң соонда хаан чалчаларыңа мынча дээн: „Куда доюнга хамык чүве белең-дир, ынчалза-даа чалаан улузум алдар-хүндүгө төлөп чок болган-дыр. ⁹ Ам орук белдирлеринче баргаш, таварышкан улустуң шуптузун дойже чалаңар“. ¹⁰ Чалчалар ынчан кудумчулар кезип үнгөш, таварышкан-на чонну: эки-даа, бак-даа улусту чыып эккелгеннер. Аалчылар дойлаар черни долдур ээлеппен. ¹¹ Хаан аалчыларын көөрү-биле үнүп келгеш, байырлалда кедер хеви чок кижиге көрүп каан. ¹² Ол аңаа мынча дээн: „Өңнүк, сен бээр канчап байырлал хеви чок кирип келдиң?“ Оозу ыыттаваан. ¹³ Хаан ынчан чалчаларыңа: „Ооң хол, будун хүлээш, дашкаар, улус ыглажып, диштерин кыжырадып турар караңгыдыва, үндүр октаптыңар“ – деп дужааган. ¹⁴ Чалаттырганнар хөй, а шилиттингеннер эвээш болдур ийин». ¹⁵ Фарисейлер ынчан үнө бергеш, Иисусту, сөзүңгө сылдаглап, канчап тудуп алырын дугуржуп эгелээннер. ¹⁶ Олар Иисусче боттарының өөреникчилерин иродияннар-биле катай чорудупканнар. «Башкы! – деп, айбылаткан улус чугаалаан. – Силерни шынчы база Бурганның алыс шын оруунга өөредип чоруур кижиге деп билир бис. Кижилерни ылгай көрбөс болгаш, оларның эрге-ажыыңга бараан болбас-тыр силер. ¹⁷ Ынчаарга Силерниң бодалыңар чүл, биске чугаалап көрүңерем: императорга үндүрүп төлээр ужурлуг бис бе азы чок бе?» ¹⁸ Иисус оларның кара сагыштыгын билгеш, мынча дээн: «Ийи арынныглар, Мени чүгө шенеп түр силер?» ¹⁹ Үндүрүп төлээр чоозуңарны Меңээ көргүзүңер». Аңаа мөңгүн чоос эккеп бээрге, ²⁰ Иисус олардан: «Мында кымның чурук-дүрүзү база ады бар-дыр?» – деп айтырган. ²¹ Олар: «Императорнуң» – деп харыылааннар. Иисус ынчан: «Ынчаарга императорга – императорнуун, а Бурганга – Бурганнын беринер» – дээн. ²² Ындыг сөстөр дыңнааш, оларның аксы хак деп, Иисустан ырап чоруй барганнар. ²³ Ол-ла хүн «Өлгөн улус катап дирилбес» дижир саддукейлер Иисуска чедип келгеш, айтырыг салган: ²⁴ «Башкы, Моисей биске: „Кандыг-бир эр кижиге ажы-төл чок тургаш, өлү бээр болза, ооң дуңмазы дулгажык чаавазы-биле өглөнгөш, бодунуң өлгөн акызының үре-салгалын уламчылаар ужурлуг“ – деп чугаалаан-дыр. ²⁵ Бистиң аравыска чеди алышкы чораан дижик. Улуу кадайлангаш, ажы-төл арттырбайн, өлүп калган. Ооң кадайы улуг чуржужунга кадай бооп арткан. ²⁶ Ийиги, үшкү дуңмазы болгаш шупту чеди алышкы-биле база ындыг болган. ²⁷ Адак соонда ол кадай база мөчөөн. ²⁸ Хамык өлгөн улус катап дирлип кээрге, херээжен кымның кадайы боорул? Алышкылар ону чеделээн кадайлангып чорааннар болгай». ²⁹ Харызыңа Иисус мынча дээн: «Соора барган-дыр силер, чүгө дээрге Бижилгелерни-даа, Бурганның күчү-күжүн-даа билбес-тир силер. ³⁰ Катап дирилген улус кадай-даа албас, ашакка-даа барбас, харын Бурганның дээрде төлээлеринге дөмей болур. ³¹ А өлүтлөр аразыңдан катап дирлишкинге хамаарыштыр Бурганның силерге: ³² „Мен – Авраамның Бурганы, Исаактың Бурганы болгаш Иаковтуң Бурганы-дыр мен“ – дээнин номчуваан силер бе? Ол – өлүтлөргө эвес, а дириглерниң Бурганы-дыр». ³³ Улус Иисусту дыңнааш, Ооң берген өөредиин магадап ханмааннар. ³⁴ Фарисейлер Иисус Бодунуң харызы-биле саддукейлерниң аксын дуй шаапкан деп дыңнааш, чаңгыс черге чыгып келгеннер. ³⁵ Ынчан оларның бирээзи, ном-хоойлу тайылбырлакчызы, Иисусту шенеп, айтырыг салган: ³⁶ «Башкы, ыдыктыг хоойлуда эң чугула айтышкын кайызыл?» ³⁷ Ол мынча дээн: « „Бодунуң Бурганың Дээрги-Чаяакчыга бүгү-ле чүлдү-чүрээңден, бүгү-ле сеткил-сагыжыңдан, бүгү-ле угаан-сарылыңдан ынак бол“. ³⁸ Бо дээрге бирги болгаш эң чугула айтышкын-дыр. ³⁹ А ийиги айтышкын аңаа дөмейлешкек: „Чаныңда кижиге бодунга бодун дег ынак бол“. ⁴⁰ Бо ийи айтышкында бүгү ыдыктыг хоойлу болгаш медээчилерниң өөредии туттунуп турар». ⁴¹ Ону долгандыр чыгып келген фарисейлерден Иисус айтырыг салган: ⁴² «Бурганның шилип алган Христозун чүү деп бодаар силер: Ол кымның Оглул?» Олар Аңаа: «Давидтиң Оглул-дур» – деп харыылааннар. ⁴³ Иисус оларга мынча дээн: «Ынчаарга Давид Бурганның Сүлдезинге башкарткаш, чүгө Ону Дээргим деп адааныл: ⁴⁴ „Дээрги-Чаяакчы мээң Дээргимге мынча дээн: ‘Дайзыннарыңны буттарың адаанга эккеп салбаан шаамда, Мээң оң таламга олур‘. ⁴⁵ Бир-тээ Давид Ону Дээргим деп турар болганда, Христос канчап Давидтиң Оглу боорул?» ⁴⁶ Кым-даа Аңаа удур чаңгыс сөс-даа эдип шыдаваан. Ол хүнден эгелээш, кым-даа Аңаа кандыг-бир айтырыг салып дидинмээн.

Chapter 23

¹ Иисус ынчан чон-биле база Бодунуң өөреникчилери-биле чугаалажы берген. ² Ол мынча дээн: «Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер Моисейниң салгакчылары-дыр. ³ Силер бүгү чүвени оларның айыткан аайы-биле кылыңар, ынчалза-даа оларның ажыл-херээн өттүнмөңер, чүгө дээрге олар өөредип турар чүвезин

боттары сагывас-тыр. ⁴ Олар угдунмас аар чүьктү улустуң эгиннеринге чүктедиң турарлар, а боттары чаңгыс салаазын безин шимчедип, улуска дузалажыр хөңнү чок-тур. ⁵ А кандыг-бир чүве кылза, чүгле ат чолуп кылырлар, оларның хаваанда болгаш холунда Бижилге шыгжаан хапчыгаштары калбарып, а шыва тонунуң салбакталчак хаажылары узап бар-ла чыдар. ⁶ Олар найыр-дойларга база синагогаларга хүндүткелдиг дөрге ораарына ынак. ⁷ Олар улус чыгыр шөлдерге амыр-менди дыңнаарына база улуска: „Башкы!“ – деп адаттырарына ынак. ⁸ А силерни „башкылар“ деп адавазын, чүге дээрге силерде чүгле чаңгыс Башкы бар, а силер шупту акы-дуңмашкы силер. ⁹ Черге кымны-даа „ачай“ деп адаваңар, чүге дээрге силерде чүгле чаңгыс Дээрде саадаан Ада бар. ¹⁰ Силерни „башкарыкчы“ деп адавазын, чүге дээрге силерде чаңгыс Башкарыкчы – Христос бар. ¹¹ Силерниң араңарда эң чугулаңар чалчаңар болзун. ¹² Бодун өрү көрдүнер кижиги дора көрдүрер, а бодун боду дора көргөн кижиги өрү көдүртүр. ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹

делегейниң төнчүзүн кандыг демдек бадыткаарыл?»⁴ Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Кандыг-даа улуска дуурайладып аарындан кичээниңер.⁵ Чүгө дээрге хөй-ле кижиге Мээң адым тудуп: „Мен – Христос – тур мен“ – деп келгеш, эндерик улусту мегелеп кааптар.⁶ Чоокта дайын-чааның шимээнин болгаш ыракта дайын-чаалар дугайында чугааларны дыңнап каар силер. Ындыг-даа болза, кортпаңар. Ол бүгү болур ужурулут, ынчалза-даа бүгү чүвениң ылаптыг төнчүзү ол эвес-тир.⁷ Ийе, бир чонче өске чон, бир күрүнеже өске күрүне халдай бээр. Чер болганга аш-чут база чер шимчээшкннери болур:⁸ ол бүгү, божаан херээженниң эъдиниң аарыы дег, хилинчектиң чүгле эгези-дир.⁹ Силерни ынчан хилинчектээр дээш, улуска тудуп берип, өлүрүп эгелээр. Мээң адым ужун бүгү кижиге төрөлгөтөн силерни көөр хөңнү чок апаар.¹⁰ Эндерик улус бо моондакты ажып шыдавастан, бот-боттарын сатчып база көрүшпестеп эгелээр.¹¹ Хөй меге медээчилер ынчан тыптып келгеш, эңмежок улусту мегелеп кааптар.¹² Бузут ынчалдыр неперээр, эндерик улустуң ынакшылы соой бээр.¹³ Ынчалза-даа ол бүгүнү эчизинге чедир шыдашкан кижиге камгалалды алыр.¹⁴ Дээрниң Чагыргазының дугайында бо Буянның Медээни бүгү делегейге, хамык чоннарга медеглээн турар, бүгү чүвениң төнчүзү чүгле ооң соонда кээр». ¹⁵ «Ол дугайында Даниил медээчинин чугаалааны, ыдыктыг черде турар хоозуралдың бужар чудун көрүп кагзыңарза (номчуп оорар кижиге шын угаазын!),¹⁶ Иудеяда чурттаан улус дагларже дезипсин.¹⁷ Бажыңының кырынга турган кижиге, эт-сөвин алыр дээш, бажыңынче дүжүп кирбезин.¹⁸ Шөлгө ажылдап чораан кижиге, идик-хевин алыр дээш, бажыңынче ээп келбезин.¹⁹ Ол хуннерде иштиг-сааттыг болгаш эмер чаш уруг-дарыглыг улус ат болур!²⁰ Кыжын азы амыр-дыш хунүнде деспес дээш мөргүңер.²¹ Бо делегейни чаяаганындан бээр, амдыгаа чедир кажан-даа болбаан база моон соңгаар кажан-даа болбас коргунчуг хилинчек ол үеде болур.²² Бурган ол хуннерниң санын кызырбаан болза, амылыг кижиге бүрүзү менди үнмес ийик. Ынчалза-даа Бодунуң шилип алганы улус дээш, Бурган ол хуннерниң санын кызырар.²³ Силерге ынчан кандыг-бир кижиге: „Көр, Христос бодур!“ азы „Ол бодур!“ – дээр болза, аңаа бүзүреңер!²⁴ Чүгө дээрге боттарын „Христос мен“ дээр азы „Медээчи мен“ дээр улус тыптып келгеш, болдунар-ла болза, Бурганның шилип алган улусун безин мегелээр дээш, өндүр улут бадыткал демдектери болгаш кайгамчык чүүлдер көргүзөр.²⁵ Дыңнаңар, Мен силерни баш бурунгаар сагындырдым.²⁶ Ынчангаш силерге: „Көрүңер, Христос ээн кургаг ховуда-дыр!“ – дээр болза, ынаар барбаңар азы: „Көрүңер, Ол мында, дуу бажыңда чаштынып турар-дыр!“ – дээр болза, бүзүреңер.²⁷ Чөөн чүктен кызаш дээш, барыын чүкке чедир кызаңнаан чаңнык дег, Кижиге амытан Оглу ынчалдыр ээп кээр.²⁸ Кайда сек чыдарыл, аңаа сек чиир куштар чыгып кээр». ²⁹ «Ол хуннерниң айыыл-халавы болуп эрткен дораан-на, хун караа өжер, ай чырытпастай бээр, сылдыстар дээрден кээп дүжер база дээрниң күчү-күштери сириңейнип, божаңнай бээр.³⁰ Кижиге амытан Оглуңуң кээриниң демдээ ол үеде дээрге көстүп кээр. Күчү-күжү биле өндүр чырынгга бүргөткен, дээрниң булуттарын кырлап кел чыдар Кижиге амытан Оглуң көрүп кааш, чер кырында хамык аймак-чон кажыдап база ыглажып эгелээр.³¹ Ол, трубаны ыткыр этсип, Бодунуң шилип алган улусун чырык черниң дөрт чүгүндөн, өртемчейниң бир кыдыындан өске кыдыыга чедир чыгып эккелзин дээш, Бодунуң төлээлерин чорудуптар». ³² «Фига ыяжындан үлегер-чижектен алыңар: ооң будуктары хөөп, бүрүлери чаштып кээрге, чай удавас дүжер дээрзин эндевес болгай силер.³³ Шак ынчалдыр, ол бүгүнү көргөш, Кижиге амытан Оглу мырыңай бо, эжик аксында келген дээрзин билип алыңар.³⁴ Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: ол бүгү чүве боттанмаан шаанда, бо салгалдың улузу өлүп читпес.³⁵ Дээр биле чер эстип-хайлы бээр, а Мээң сөстөрүм эстип-хайылбас». ³⁶ «А ол хуннун база шактың кажан кээрин кым-даа: дээрниң төлээлери-даа, Оглу-даа билбес – чүгле Бурган Ада Боду билер.³⁷ Нойнуң үезинде болуп турганы дег, Кижиге амытан Оглуңуң чедип кээр хунүнде база ыңдыг боор.³⁸ Ол хуннерде, суг халавының мурнуу чарыында, Нойнуң бажың-хемезинге олурупканы хунге чедир, улус-чон ижиң-чип, кадай ап база ашакка барып келген болгай.³⁹ Сут халап келгеш, оларның шуптузун узуткап кагыжге чедир, олар чүнү-даа угап бодавааннар. Кижиге амытан Оглу чедип кээрге, база шак ыңдыг боор.⁴⁰ Ийи кижиге ынчан шөлде ажылдап турар болза, бирээзин алгаш баар, а өскезин арттырып каар.⁴¹ Ийи херээжен дээрбеге тараа дээрбелеп турар болза, бирээзин алгаш баар, а өскезин арттырып каар.⁴² Ынчангаш одуг-сергек болуңар, чүгө дээрге Дээргинерниң кандыг хунде чедип кээрин билер эвес силер.⁴³ Мону база билип алыңар: бажың ээзи дүнекиниң каш шакта оор кээрин билер турган болза, ол удувас ийик база бодунуң бажыңын оорлаттырбас ийик.⁴⁴ Ынчангаш силер база белен болуңар, чүгө дээрге Кижиге амытан Оглу силерниң манаваан шагыңарда чедип кээр». ⁴⁵ «Шынчы болгаш сарыылдыг чалча кандыг болурул? Бажың ээзи бир чалчазын өскелериниң бажыңга салгаш, оларга аыш-чемни чогуур үезинде бээр кылдыр томуйлап каан дижиң.⁴⁶ Ээзи чедип келгеш, ооң ынчалдыр ажылдап турарын көрүп каар болза, ол чалча амыр-чыргалдыг.⁴⁷ Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: ээзи ону бүгү ээлээн чүвезиниң бажыңга олуртуп каар.⁴⁸ А ол чалча ойлуң чок болуп, бүдүү иштинде: „Мээң дээргим ам дораан келбес-ле болгай“ – дээш,⁴⁹ өске чалчаларны эттеп-соп, а боду чилбиленип, арагачылар-биле пактай берген дижиң.⁵⁰ Ындыг чалчаның ээзи ооң манавааны хунде база бодавааны шакта чедип келгеш,⁵¹ ону чула кезеткеш, ийи арынның улус-биле дөмей кылдыр аажылаар. Аңаа ыы-сыы үнер база диштер кыжыраажы дыңналыр».

Chapter 25

¹ «Ол хунде Дээрниң Чагыргазы мындыг үлегерге дөмей. Үс куткан деңнерин туткаш, күдээже уткуштур үнүшкен он кыс турган. ² Оларның бежиге угаанның, а бежиге мелегей чүве-дир. ³ Мелегей кыстар деңнерин ап алза-даа,

немей кудар үзү чок болганнар.⁴ А угаанныг кыстар деңнери-биле катай саваларда үзүн база ап алганнар.⁵ Күдээ оол саадай бээрге, бүгү кыстарның бажы согаш кыннып, удуй бергеннер.⁶ Дүн ортузунда: „Көрүңер, күдээ кел чор! Ону уткуп үнүңер!“ – деп кыйгы дыңналган.⁷ Ол дораан хамык кыстар тура халышкаш, деңнерин кыпсып эгелээннер.⁸ Мелегей кыстар угаанныгларынга: „Үзүңерден бичииден бериңерем, деңнеривис өжүп тур“ – дээннер.⁹ А угаанныг кыстар: „Чок, бербес бис, оон башка үс силерге-даа, биске-даа четпейн баар. Ооң орнунга садыгжыларже баргаш, садып алыңар“ – деп харыылааннар.¹⁰ Олар үс садып ап чоруур аразында, күдээ чедип келген. Белен турган беш кыс ооң-биле кады куда доюнче кире бээри билек, оларның соондан эжикти хаапкан.¹¹ Ооң соонда арткан кыстар чедип келгеш: „Дээрги! Дээрги! Эжиң ажыдып көр!“ – дээннер.¹² А ол: „Чок, силерни билбесим ылап шын“ – деп харыылаан.¹³ Ынчангаш серемчилелдиг болуңар, чүге дээрге Кижиге амытан Оглуңун чедип кээр хүнүн-даа, шагын-даа билбес болгай силер.“¹⁴ «Ынчан ырак чуртче чоруп тура, бодунуң чалчаларын кый деп алгаш, эт-хөрөңгизин оларга карактадып каан кижиге-биле болганы дег болур.¹⁵ Ол бир чалчазынга – беш, өскезинге – ийи, а үшкүзүңге – бир шоодай мөңгүн акша берип каан. Кижиге бүрүзүңге ооң шыдаар шаг-шинээн барымдаалап бергеш, боду чорупкан.¹⁶ Беш шоодай мөңгүн алган кижиге ол акшаны дораан саарылгаже кииргеш, немей бешти ажылдап алган.¹⁷ Ийи шоодай мөңгүн алган кижиге база ийини немей ажылдап алган.¹⁸ А бир шоодай мөңгүн алган кижиге баргаш, оңгар каскаш, дээргизиниң акшазын ынаар хөөп каан.¹⁹ Үр үе эрткен соонда, чалчаларның дээргизи эеп келгеш, оларга карактадып каан акшазы дээш, харыы тударын негээн.²⁰ Беш шоодай акша алган кижиге келгеш, немей база бешти эккелген. Ол мынча дээн: „Дээрги, силер менээ беш шоодай акша берген силер, а бо мээң немей ажылдап алганым беш шоодай акша-дыр.“²¹ Дээргизи аңаа: „Кончут эки-дир, сен эки болгаш шынчы чалча-дыр сен! Сен бичии херек башкараарыңа шынчың көргүстүң, ам сенээ улуг ажыл-херек дагзыр мен. Мээң өөрүшкүм үлежип көр“ – дээн.²² Ийи шоодай акша алган кижиге база чедип келгеш: „Дээрги, силер менээ ийи шоодай акша бээриңерге, немей база ийини ажылдап алдым“ – дээн.²³ Дээргизи аңаа: „Кончут эки-дир, сен эки болгаш шынчы чалча-дыр сен! Сен бичии херек башкараарыңа шынчың көргүстүң, ам сенээ улуг ажыл-херек дагзыр мен. Мээң өөрүшкүм үлежип көр“ – дээн.²⁴ Ооң соонда бир шоодай акша алган кижиге чедип келгеш, мынча дээн: „Дээрги, мен силерни каржы-хажагай кижиге деп билир мен: тарываан-даа чериңерден ажаап аар, чашпаан-даа чериңерден чыып аар болгай силер.“²⁵ Мен силерден сезиндим, ынчангаш акшаңарны черге хөөп кагдым. Акшаңар бо-дур, ап ап көрүңер.“²⁶ Дээргизи аңаа: „Сөлгүжок бак, чалгаа чалча! Тарываан-даа черимден ажаап аарымны, чашпаан-даа черимден чыып аарымны билир ышкажыл сен.“²⁷ Ындыг болганда, мээң акшамны саарылгаже киирер турган-дыр сен, мен ынчан эеп келгеш, акшамны орулгазы-биле катай алгай эртик мен.²⁸ Ооң бир шоодай акшазын хунаап алгаш, он шоодай акшалыг кижиге бериштиңер.²⁹ Чүвези бар кижиге оон-даа немей бээр, ол ынчан артыкшылдыг боор, а чүвези чок кижиниң бар бичии-даа чүвезин хунаап алыр.³⁰ Бо сөлгүжок бак чалчаны дашкаар, улус ылгап-сыктап, диштерин кыжыраткан караңгыже үндүр октаптыңар“ – дээн.³¹ «Бодунуң өндүр чырынынга бүргеткен Кижиге амытан Оглу хамык төлээлеринге үдеткен чедип келгеш, Бодунуң чайынналган дүжүлгезинге саадаптар.³² Ооң мурнунга бүгү чоннар чыгып кээр. Ол улусту, кадарчының хоюн өшкүзүңден үзери дег, ийи кезекке үзүп аар.³³ Ол хоюн – оң талазынга, а өшкүзүн – солагай талазынга бөлүп аар.³⁴ Хаан ынчан оң талазында турарларга мынча дээр: „Мээң Адамга алгадып-йөрээткеннер, бээр келиңер! Өртөмчейни чаяганыңдан бээр силерге белеткээн Дээрниң Чагыргазын салгап алыңар.“³⁵ Чүге дээрге Мен аштап турумда, силер Мени чемгерип кагдыңар; суксап турумда, силер Мээң суксунум хандырдыңар; чер кезип чорумда, силер Мени хоргададып алдыңар;³⁶ чанаш турумда, силер Мени хепкерип кагдыңар; аарып чыдырымда, силер Мени ажаап-карактап келдиңер; кара-бажыңга чыдырымда, силер Менээ ужуражып турдуңар.“³⁷ Чөптүг-шынның улус ынчан Аңаа мынча деп харыылаар: „Дээрги, кажан бис аштап туруңарда көргөш, Силерни чемгерген улус боор бис, суксап туруңарда көргөш, суксунуңар хандырган улус боор бис?“³⁸ Чер кезип чоруңарда көргөш, хоргадап берген улус боор бис; чанаш туруңарда көргөш, хепкерген улус боор бис?“³⁹ Кажан бис аарып туруңарда көргөш, Силерни ажаап-карактаан улус боор бис; кара-бажыңга чыдырыңарда көргөш, ужурашкан улус боор бис? Кажан ынчалган улус боор бис?“⁴⁰ Хаан оларга мынча деп харыылаар: „Алыс шынны чугаалап тур мен: Мээң бо эң бичии дуңмаларымның бирээзинге ол бүгүнү кылганыңар дээрге-ле ону Менээ база кылганыңар ол-дур.“⁴¹ А ооң соонда Хаан солагай талазында турарларга мынча дээр: „Менден ырап чоруңар, каргыштыг хейлер! Эрликке болгаш ооң төлээлеринге белеткээн мөңгө отче барыңар.“⁴² Мен аштап турдум, а силер Мени чемгербедиңер; Мен суксап турдум, а силер Мээң суксунум хандырбадыңар;⁴³ Мен чер кезип чордум, а силер Мени хоргадатпайн бардыңар; чанаш турдум, а силер Мени хепкербедиңер, аарып турдум база кара-бажыңга чыттым, а силер Менче сагыш салбадыңар.“⁴⁴ Олар ынчан мынча дээр: „Дээрги, кажан бис Силерниң аштап, суксап азы чер кезип турганыңарны, чанаш чорааныңарны, аарып азы кара-бажыңга чытканыңарны көргөш, Силерге дузалаваан улус боор бис? Кажан ынчалган улус боор бис?“⁴⁵ Хаан оларга: „Алыс шынны чугаалап тур мен: Мээң эң бичии бо улузумнуң бирээзинге ол бүгүнү кылбааныңар дээрге-ле ону Менээ база кылбааныңар ол-дур“ – деп харыылаар.⁴⁶ Олар ынчан мөңгө кеземчеже чоруптар, а чөптүг-шынның улус мөңгө амыдыралды алыр».

Chapter 26

¹ Иисус ол чугаазын төндүргөш, Бодунуң өөреникчилеринге мынча дээн: ² «Хосталышкын байырлалыңа чедир

ийи хүн арткан-дыр, Кижиг амытан Оглун садыпкаш, белдир-ыашка хере шаварын билип алыңар». ³ Ол өйдө Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш чоннун баштыңнары Бурганның дээди бараалгакчызы Каиафаның ордузунга чыгып келгеш, ⁴ Иисусту дуокаа тудуп аарын болгаш өлүрүп каарын дугуржуп алганнар. ⁵ Олар: «Чүглө байырлал үезинде ынчап болбас. Оон башка чон хөлээзин үндүрүп болур» – деп дугурушканнар. ⁶ Иисус Вифанияга, кежи аарыг чораан Симоннун бажыңыга турган. ⁷ Ол чемненип чыдырда, үнелиг чаагай чыгтыг үс куткан алебастр доңгалыг херээжен Аңаа чоокшулап келгеш, үзүн Оон бажынче кудуп, чаап берген. ⁸ Оон өөреникчилери ону көргөш, хорадап үнгеннер: «Ындыг чарыгдалдың ажыгы чүл? ⁹ Ол үстү хөй акшага садыпкаш, ядылырга үлөп берип болур турган болгай!» ¹⁰ Иисус ону билгеш, оларга мынча дээн: «Ол херээженни дүвүрөтпейн көрүңер, Меңээ эки херек кылган кижиги-дир!» ¹¹ Ядылыр силер-биле үргүлчү кады турар, а Мен силер-биле үргүлчү кады турбас мен. ¹² Мээң мага-бодумче чаагай чыгтыг үзүн кудуп бергеш, ол Мени орнукшударыңга белеткеп кагды. ¹³ Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бүгү делегейге, Буянның Медээни суртаалдаан чер бүрүзүңге, улус бо херээженниң кылган херээниң дугайында чугаалажып, ону сактып чоруур».

¹⁴ Он ийи элчинниң бирээзи боор Иуда Искариот ынчан Бурганның дээди бараалгакчыларыңга четкеш, чугаа кылган: ¹⁵ «Иисусту силерге садыпсымза, меңээ чүнү бээр силер?» Олар аңаа үжен мөңгүн чоос санап бергеннер. ¹⁶ Оон бээр-ле Иуда, Иисусту садыптар дээш, эптиг таварылга дилеп эгелээн. ¹⁷ Хаарган далганнар байырлалының бирги хүнүндө өөреникчилери Иисуска чоокшулап келгеш, айтырыг салганнар: «Хосталышкын байырлалының кежээки чемин Силерге каяа белеткеп бээр бис?» ¹⁸ Ол мынча дээн: «Хоорайда айтып бээрим кижиге баргаш: „Башкы: ‘Мээң үем чоокшулап келди. Мен Хосталышкын байырлалын өөреникчилерим-биле кады сээң бажыңыңга байырлаар мен’ – дээр чүве-дир“ – деп чугаалаңар». ¹⁹ Өөреникчилери Иисустуң оларга чугаалаан аайы-биле кылгаш, байырлалдың кежээки чемин белеткеп кааннар. ²⁰ Кежээ дүшкенде, Ол он ийи элчини-биле кады чемненири-биле олурупкан. ²¹ Кежээки чемни чип ора, Иисус: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: силерниң бирээңер Мени садыптар-дыр» – дээн. ²² Аажок муңгараан өөреникчилер удаа-дараа айтырып эгелээн: «Ол мен эвес-ле боор мен аа, Дээрги?» ²³ Харызыңга Ол мынча дээн: «Мээң-биле кады чаңгыс тавактан чем чип турар кижиги Мени садыптар-дыр!» ²⁴ Бижилгеде ол дугайында бижээни дег, Кижиг амытан Оглу оруун эртер ужурлуг, ынчалза-даа Ону садыптар кижиги ат болур! Ол кижиниң шуут төрүттүнмээн боору эки ийик!» ²⁵ Ону садыптар дээн Иуда ынчан: «Мен канчап ол боор мен, Башкы?» – деп айтырган. Иисус аңаа: «Бодун ынча деп тур сен» – деп харыылаан. ²⁶ Олар чемненип олурда, Иисус хлебти алгаш, Бурганга өөрүп четтиргеш, ону үзе тыртып, өөреникчилеринге беришаан, мынча дээн: «Алгаш, чиңер, бо дээрге Мээң мага-бодум-дур». ²⁷ А оон соонда Ол дашканы көдүргөш, Бурганга өөрүп четтиргеш, ону өөреникчилеринге сунгаш, мынча дээн: «Дөгереңер ижиңер, ²⁸ бо дээрге хөй улустуң бачыгтарың өршээри-биле төгөрим, чагыг-керээ чарар Мээң ханым-дыр. ²⁹ Силерге чугаалап тур мен: Адамның Чагыргазыңга силер-биле кады чаа арага ижер хүнүм келбээн шаанда, Мен ам моон соңгаар виноград арагазы ишпес мен». ³⁰ Олар ыдыктыг ырны ырлашкаш, Елеон даанче чорупканнар. ³¹ Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Бижилгеде: „Кадарчызың соп каарымга, кодан хөй тарай маңажы бээр“ – деп бижээни дег, силер шупту бо дүне Менден ойталаар-дыр силер. ³² Ынчалза-даа катап дирилгеним соонда, Мен Галилеяга мурнай чедип келгеш, силерни аңаа манаар мен». ³³ А Пётр Аңаа: «Улус Силерден шупту-даа ойталаар болза, мен кажан-даа ынчанмас мен!» – деп харыылаан. ³⁴ Иисус аңаа: «Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: бо дүне-ле, аскыр-дагаа алгырар бетинде, Менден үш катап ойталаар-дыр сен» – дээн. ³⁵ Пётр: «Силер-биле кады өлүр-даа апаар болзумза, Силерден черле ойталавас мен!» – дээн. Өске өөреникчилер база ынча деп аашкынар болганнар. ³⁶ Иисус оон өөреникчилери-биле кады Гефсимания дээр черге чедип келгеш, оларга мынча дээн: «Маңаа олоруңар, Мен ол аразында дөө ынаар барып, мөргүп алыңар». ³⁷ Ол Пётрну база Зеведейниң ийи оглун эдертип алгаш, качыгдап, ундарап эгелээн. ³⁸ Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Качыгдал мээң сеткилимни өлүмнүү-биле карартыр базып тур. Маңаа туруңар, Мээң-биле кады сергелеңнеп, удуваңар». ³⁹ Иисус олардан элээн ырай бергеш, черге доңгайып чыдыпкаш, мөргүп эгелээн: «Ачай! Болдунар-ла болза, хилинчектиң бо дашказы Менден чайлай берзин! Ындыг-даа болза, бүгү чүве Мээң эвес, а Сээң күзел-сорууң ёзугаар болзун». ⁴⁰ Иисус өөреникчилеринче ээп келгеш, оларның удуп чыдарын көргөш, Пётрга мынча дээн: «Силер Мээң-биле кады оода чаңгыс шак иштинде сергек болуп шыдавааныңар ол бе? ⁴¹ Күткүлгеге алыспас дээш, серемчилелдиг болуп, мөргүңер. Сеткил-сагыш – сергек, а мага-бот – суларгай болгай».

⁴² База катап ырадыр кылаштай бергеш, Иисус мынчаар мөргүй берген: «Ачай! Хилинчектиң бо дашказы Менден чайлаттынмай, ону Мен албан ижер ужурлуг болзумза, Сээң күзел-сорууң чогул бүтсүн!» ⁴³ Ол ээп кээрге, өөреникчилери ам база удуп чыткан: оларның карактары шимдинип турган. ⁴⁴ Оларны каапкаш, катап ырадыр кылаштай бергеш, Иисус биезиги-ле сөстери-биле үшкү удаа мөргүй берген. ⁴⁵ Иисус оон өөреникчилеринче ээп келгеш, оларга мынча дээн: «Силер ам-даа удуп дыштанмышаан силер бе? Дыңнаңар, шак-үе келген-дир, Кижиг амытан Оглун бачыгтылар холунга тудуп берип турар-дыр. ⁴⁶ Тургулаңар, чоруулуңар! Сатгыныкчы мырыңай бо келди, көрүңер!» ⁴⁷ Иисус ынча дээри билек, он ийи элчинниң бирээзи боор Иуда чедип келген. Иуда Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш чоннун баштыңнарының чорудупканы, хылыштар, моңнар-биле чепсегленген хөй улус эдертип эккелген. ⁴⁸ Сатгыныкчы оларга: «Ошкап каарым кижиги Иисус ол боор – деп демдек айтып, – Ону тудуп алыр силер» – деп дугуржуп алган турган. ⁴⁹ Иуда ол-ла дораан Иисуска чеде бергеш: «Амыр-менди-ле, Башкы!» – дээш, Ону ошкап каан. ⁵⁰ А Иисус аңаа мынча дээн: «Өңүк, чүнү кылыр дээш келген ийик сен, ону кыл». Чепсектиг улус ынчан чедип келгеш, Иисусту тудуп алганнар. ⁵¹ Иисустуң чаныңга

турганнарның бирээзи хылыжын ушта тырткаш, Бурганның дээди бараалгакчызының чалчазының кулаан одура шаапкан. ⁵² Иисус аңаа мынча дээн: «Хылыжың хыннап ал! Хылыш көдүргөн кижиге боду хылыштан өлүр чүве. ⁵³ Азы сен Мени Адамдан дилег кылып шыдавас деп бодадың бе? Ол Меңээ он ийи түмөн ажыг дээрниң төлээлерин чорудуп бээр турган ийик! ⁵⁴ А ыңдыг таварылгада Бижилгелер канчап боттанырыл? Ол бүгү шак ынчаар боттаныр ужурлуун бижээн-не болгай!» ⁵⁵ Иисус ынчан чыылган чонга мынча дээн: «Силер чүге Мени тудуп аарда, хылыштарлыг, моңнарлыг чедип келдиңер? Кай, Мен дээрбечи-дир мен бе? Мен хуннүң-не Бурганның өргээзинге улус өөредип турдум, а силер Меңээ хол дегбедиңер чоп. ⁵⁶ Медээчилерниң бижилгелери боттанзын дээш, бо бүгү болуп турар-дыр». Өөреникчилери ынчан Ону каапкаш, дезе бергеннер. ⁵⁷ Иисусту тудуп алган улус Ону Бурганның дээди бараалгакчызы Каиафага эккелген. Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш чоннуң баштыңнары ында шагда-ла чыгып келген болган. ⁵⁸ (А Пётр Бурганның дээди бараалгакчызының бажыңының хериминге чедир Иисусту бүдүү эдерип чедип келген. Ол ынаар киргеш, хамык херектиң төнчүзүн көөрү-биле таңнылырлар аразынга олуруп алган.) ⁵⁹ Иисусту өлүрүп шиидер дээш, Бурганның дээди бараалгакчылары база бүгү дээди иудей Чөвүлел Иисуска удур меге херечилелдер тыварын оралдашкан. ⁶⁰ Меге херечилел кылган улус хөй-даа турган болза, олар Ону буруудадыр чылдак тыппаан. Адак сөөлүндө ийи меге херечи келгеш: ⁶¹ «„Бурганның өргээзин үрегдеп-бускаш, ону үш хүн дургузунда катап тудуп тургузуп шыдаар мен“ – деп турган кижиге бо-дур» – дээннер. ⁶² Бурганның дээди бараалгакчызы ынчан туруп келгеш: «Чүте харыылавайн тур сен? Бо улус сеңээ удур чүнү херечилеп турары ол?» – дээн. ⁶³ Ынчалза-даа Иисус ыттаваан. Бурганның дээди бараалгакчызы Оон айтырган: «Дириг Бурганның мурнунга биске чугаалап көр, Сен – Христос, Бурганның Оглу сен бе?» ⁶⁴ Иисус аңаа: «Силер бодуңар ынча дидиңер – дээн. – А Мен силерниң шуптуңарга чугаалап тур мен: моон соңгаар Кижиге амытан Оглун Күчүлүг Бурганның оң талазында олурар база дээрниң булуттарын кырлап чоруур кылдыр көөр силер». ⁶⁵ Бурганның дээди бараалгакчызы ынчан кеткен хевин ора соп каапкаш, мынча дээн: «Ол Бурганны дорамчылап тур! Биске ам херечилерниң херээ чүл? Силер шупту Ооң Бурганны дорамчылаанын дыңнадыңар!» ⁶⁶ Кандыг шииткел үндүрер силер че?» Харыызынга олар: «Ол буруулут-дур, өлүр ужурлут-дур!» – дээннер. ⁶⁷ Ооң соонда олар Ооң арнынче дүкпүрүп, эттеп эгелээннер. Өскелери Ооң артындан чаактарыңче дажып: ⁶⁸ «Христос, Сени кым дажыпты? Өттүр билип медегле!» – деп турганнар. ⁶⁹ А Пётр бажың даштынга херим иштинге олурган. Бир чалча херээжен аңаа чоокшулап келгеш: «Сен база Галилея чурттуг Иисус-биле кады турдуң чоп» – дээн. ⁷⁰ Ынчалза-даа Пётр хамык улус мурнунга оон ойталап: «Чүнү соора эдип турарың ол?» – дээн. ⁷¹ Ол үнер эжикче чоруптарга, ону көрүп каан өске чалча херээжен ында турган улуска мынча дээн: «Бо кижиге база Иисус-биле кады чораан чүве». ⁷² Пётр база катап ойталап: «Ол Кижини билбес мен» – деп даңгыраглаан. ⁷³ Элээн үе эрткенде, орта турган улус Пётрга чоокшулап келгеш: «Сен ылап-ла оларныкың бирээзи-дир сен, чугаалаар аяңыңдан-на илдең-дир» – дээннер. ⁷⁴ Пётр ынчан база катап аашкынып, чыгаанга кирип эгелээн: «Мен ол Кижини шуут билбес мен!» Ол өйдө аскыр-дагаа алгыра берген. ⁷⁵ Пётр Иисустуң: «Аскыр-дагаа алгырап бетинде, Менден үш удаа ойталаар-дыр сен» – дээн сөстөрүн сактып келген. Ол ооң соонда үнгөш, ишкирнип ыглай берген.

Chapter 27

¹ Эрген эрте Бурганның дээди бараалгакчылары, чоннуң баштыңнары дөгере чөвүлөжип чугаалашкаш, Иисусту өлүрер деп шиитпир үндүргөннер. ² Олар Ону хүлээш, чагырыкчы Пилатка аппарып хүлээди бергеннер. ³ Иисусту садыпкан Иуда Ооң шииттирип алганын көргөш, кем-буруузун миннип, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш баштыңнарга үжен мөңгүн чоозун эгидип бергеш: ⁴ «Буруу чок кижини садып, бачыт үүлгеттим» – деп турган. А демгилери: «Биске ол кандыг хамаанның чүвөл? Ол сээң херээң-дир» – деп харыылааннар. ⁵ Иуда чоостарын Бурганның өргээзинге тө чажыпкаш, чоруй баргаш, моңу берген. ⁶ Бурганның дээди бараалгакчылары чоостарны чыып алгаш: «Бо акша хан өртээ болган төлээде, ону Бурганның өргээзиниң акша-мөңгүн чыыр хааржаанга суп болбас» – дээннер. ⁷ Олар сүмелешкеш, ол акша-биле «Дой сава кылыкчызының шөлү» дээр, даштыкы улусту хөөржүдөр черни садып аарын шиитпирлээннер. ⁸ Ынчангаш бөгүңгө дээр ол шөлдү «Ханның шөл» деп адап турар. ⁹ Иеремиа медээчини дамчыштыр баш бурунгаар чугаалаан медеглел ынчаар боттанган: «Олар израиль чоннуң Ол дээш доктааткан өртээ – үжен мөңгүн чоосту ап алгаш, ¹⁰ Дээрги-Чаяакчының меңээ дужааганы дег, „Дой сава кылыкчызының шөлү“ дээш берипкеннер». ¹¹ Иисусту чагырыкчының мурнунга тургузуп каан. «Сен – иудей хаан сен бе?» – деп, Пилат Оон айтырган. Иисус: «Силер бодуңар ынча дидиңер» – деп харыылаан. ¹² А Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш баштыңнар Ону буруудады бээрге, Иисус оларга кандыг-даа харыы бербээн. ¹³ Пилат ынчан Аңаа мынча дээн: «Дыңнавайн тур сен бе? Сеңээ удур буруудадышкыннарның хөйүн көрбөс бе?!» ¹⁴ Ынчалза-даа Иисус чагырыкчыга харыылавайн барып, ону аажок кайгаткан. ¹⁵ Чагырыкчы Хосталышкын байырлалында чоннуң шилээни бир херектенни хостап бээр чаңчылдыг турган. ¹⁶ Ол үеде Варавва дээр билдингир херектен кара-бажыңга чыткан чүве-дир. ¹⁷ Улус чыгып кээрге, Пилат олардан айтырган: «Мен силерге кымны хостап берейн? Кайызын хостап алыксап тур силер: Варавваны бе азы Христос деп адаар Иисусту бе?» ¹⁸ (Иисусту адааргаан сагыш-биле аңаа тудуп эккелгенин Пилат билип турган.) ¹⁹ Пилат шииткел үндүрер бедик черге олурда, ооң кадайы аңаа сөс дамчыттырыпкан: «Ол кем-буруу чок кижиге үрелдешпе! Мен бо дүне дүжүмдө Ол дээш аажок човаг-хинчек

көрдүм». ²⁰ Ынчалза-даа Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш баштыңнар чонну Иисусту өлүрүп шиидерин, а Варавваны хостаарын дилээр кылдыр көгүдүп каапканнар. ²¹ Чагырыкчы олардан: «Бо ийи кижиниң кайызын хостап берейн, кымны дээр силер?» – деп айтырган. Улус шупту: «Варавваны!» – деп алгырган. ²² Пилат оларга мынча дээн: «А Христос деп адаар Иисусту канчаайн?» Шуптузу аңаа: «Ону хере шаап шаажылаңар!» – дээр болган. ²³ Чагырыкчы: «Чогум чүү дээш? Ол кандыг кемниг херек кылганыл?» – деп айтырган. Ынчалза-даа олар улам ыткыр алгыржып-ла турган: «Ону хере шавыңар!» ²⁴ Пилат чүнү-даа кылып шыдавазын база үймээн-даа үнер чыгы апарганын көргөш, суг алдыртып алгаш, чон мурнунга холдарын чутгаш: «Мен бо кижиниң өлүмү дээш буруу чок мен, бодуңар харыылаңар» – дээн. ²⁵ Ынчаарга чон: «Ооң өлүмү дээш кеземче бистиң база ажы-төлүвүстүң кырынга дүшсүн» – деп харыылаан. ²⁶ Пилат ынчан улуска Варавваны хостап берген, а Иисусту кымчылааш, хере шавары-биле апшаарын дужааган. ²⁷ Пилаттың шериглери ынчан Иисусту чагырыкчының ордузунче апарганнар. Ону долгандыр бүдүн батальон хире шериг чыгылып келген. ²⁸ Олар Ооң хевин ужулгаш, Аңаа хааннар кедер хүрең-кызыл тон кедирип кааннар. ²⁹ Оон тенниг харагандан оваадай өрээш, Ооң бажынга кедиргеш, оң холунга даянгыыш тудускаш, Иисусту дорамчылап, Ооң мурнунга дискектенип ора дүшкеш: «Иудей хаан алдаржызын!» – деп кочулап пат болганнар. ³⁰ Олар Олче дүкпүрүп, даянгыыш-биле бажынче соп пат болганнар. ³¹ Иисусту дорамчылап мага хангаш, хүрең-кызыл тонну ужулгаш, Ооң Бодунуң хевин кедиргеш, хере шавары-биле алгаш чорупканнар. ³² Орук ара оларга Киринае чурттуг Симон деп кижиге таваржы бээрге, шериглер ону Иисустуң белдир-ыяжын көдүрер кылдыр албадапканнар. ³³ Голгофа азы «Баш сөөгү» деп адаар черге чедип келгеш, ³⁴ олар Иисуска бир-ле ажыг чүүл холаан арага бергеннер. Ол шенеп көргөш, ишпейн барган. ³⁵ Иисусту белдир-ыяшка хере шаап кааш, шериглер Ооң хевин алыр дээш үлүг тыртып, аразында үлежип алганнар. ³⁶ А ооң соонда олар Ону кадарып олуруп алганнар. ³⁷ Иисустуң кем-буруузун айтып: «Иудей хаан Иисус бо-дур» деп бижээн самбыражыгашты Ооң бажының кырынга кадап каан турган. ³⁸ Ооң-биле кады өске ийи дээрбечини база: бирээзин Ооң оң талазынга, а өскезин солагай талазынга хере шаап каан. ³⁹ Эрткен-дүшкен улус Ооң талазынче баштары-биле дорамчыладдыг айтып, кочулап турган: ⁴⁰ «„Бурганның өргээзин үреп-бускаш, үш хүн дургузунда тудуп тургузуптар мен“ – деп турдун чоп! Бодуну Бодун камгала! Бурганның Оглу шын болзунза, белдир-ыяштан дүжүп кел!» ⁴¹ Бурганның дээди бараалгакчылары, ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш баштыңнар демнежип алгаш, база-ла Ону кочулап турганнар: ⁴² «Өскелерни камгалап турган, а Бодун камгалап шыдавас де! Израильдин хааны де! Ол белдир-ыяштан дүжүп келзин, бис ынчан Аңаа бүзүрөй бээр бис!» ⁴³ Ол Бурганга ынанып турду. Ынчангаш Ол Бурганга эргим болза, Бурган ам Ону камгалап алзын! Ол Бодун Бурганның Оглу мен деп турду чоп!» ⁴⁴ Ооң-биле кады хере шаптырган дээрбечилер база Ону бак сөглөп турган. ⁴⁵ Хүн үнгөндөн бээр алдыгы шактан тоску шакка чедир бүгү чер кырын дүмбей караңгы шыва алкан. ⁴⁶ А тоску шак үзүндө Иисус: «Эли, Эли, лема савахфани?» («Мээң Бурганым, Мээң Бурганым, чүү дээш Мени кааптың?» – дээни ол.) – деп ыткыр алгырышкан. ⁴⁷ Чоогунга турган улустуң чамдыызы ону дыңнааш: «Ол Илияны кый деп тур» – деп турган. ⁴⁸ Оларның бирээзи дораан маңнап чеде бергеш, суг сиңирер губка ап алгаш, ону ажыг виноград арагазынга өттүрүп алгаш, өргөн бажынга кедиргеш, ижиртири-биле Иисусче сунган. ⁴⁹ Арткан өөрү: «Адыр! Ону камгалаары-биле Илияның кээр-келбезин көөр-дүр» – деп турганнар. ⁵⁰ Иисус база катап ыткыр алгырган соонда, Ооң амы-тыны үстү берген. ⁵¹ Ол өйдө Бурганның өргээзинде аскан көжеге үстүндөн адаанга чедир ийи чара орлу берген. Чер сириңейнип, хая-даштар буступ калган. ⁵² Чевеглер ажыттынып, Бурганның хөй-ле улузунуң өлүг мага-боттары катап дирли берген. ⁵³ Олар чевеглеринден үнгөш, Иисустуң катап дирилгениниң соонда ыдыктыг хоорайга чедип келгеннер. Оларны хөй улус суглуг караа-биле көргөн. ⁵⁴ Чүс шериг баштыңчызы база Иисусту таңныылдап турган шериглер чер шимчээшкинин болгаш өске-даа бүгү болган чүүлдерни көргөш, аажок сестип: «Ол ылап-ла Бурганның Оглу-дур!» – деп турганнар. ⁵⁵ Орта хөй херэеженнер база ол бүгүнү ырактан хайгаарап турганнар. Олар Иисуска бараан бооп, Ону Галилеядан үдеп келген улус чүве-дир. ⁵⁶ Херэеженнерниң аразынга Мария Магдалина, Иаков биле Иосийниң авазы Мария база Зеведейниң оолдарының авазы турган. ⁵⁷ Жежээ дүшкенде, Аримафея чурттуг Иосиф деп бай кижиге чедип келген. Ол база Иисустуң өөреникчизи турган. ⁵⁸ Ол Пилатка келгеш, Иисустуң мага-бодун дилеп алган. А Пилат мага-ботту аңаа бээрин дужааган. ⁵⁹ Мага-ботту дүжүрүп алгаш, Иосиф ону арыг пөс шывыг-биле ораагаш, ⁶⁰ хаяда оя шаап алганы бодунуң чаа чевег-куюнга орнукшудуп каан. Чевег-куйнуң аксын, улуг даш чууп эккеп, дуглап кааш, Иосиф чоруй барган. ⁶¹ А Мария Магдалина болгаш база бир Мария чевег-куйнуң дужунга олуруп калганнар. ⁶² Пятницаны солуп кээр даартазында хүндүс Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш фарисейлер Пилатка келгеш, ⁶³ мынча дээннер: «Хайырааты! Ол мегечи дириг тургаш: „Үш хүн эртерге, катап дирлир мен“ – деп чугаалаанын сактып келдивис. ⁶⁴ Ынчангаш үшкү хүнге чедир чевегни кадарар айтышкындан бериңер. Оон башка Ооң өөреникчилери чедип келгеш, мага-ботту оорлап апшаарлар, а оон чонга: „Ол өлүглер аразындан катап дирилди“ – деп чарлай бээрлер. Ол сөөлгү меге баштайгызындан-даа дора болур».

⁶⁵ Пилат оларга: «Таңныылдардан берейн. Баргаш, бодуңар баш билип кадарыңар» – деп харыылаан. ⁶⁶ Олар чоруткаш, таңныылдар тургузуп, дашка таңма баскаш, чевег-куйну кадарып эгелээннер.

¹ Амыр-дыш хүнү эрткенде, улуг-хүннүң даң бажында, Мария Магдалина болгаш база бир Мария чевег-куйну көөрү-биле чедип келгеннер. ² Хенертен күштүг чер шимчээшкени болган: Дээрги-Чаяакчының төлээзи дээрден дүжүп келгеш, чевег-куйга кээп, дашты чууй идипкеш, ооң кырынга олуруп алган. ³ Ооң хевир-шырайы чаңныкка дөмей, а хеви хар дег ак болган. ⁴ Оон корткаш, таңныылдар сириңейнип, өлүг-даа дег кээп дүшкеннер. ⁵ Дээрнийң төлээзи херээженнерге мынча дээн: «Силер кортпаңар. Хере шаптырткан Иисусту дилеп чедип келгениңерни билир мен. ⁶ Ол мында чок. Силерге Ооң чугаалап турганы дег, Ол катап дирли берген. Бээр келгеш, Ооң чыткан черинче көрүңер даан. ⁷ А ооң соонда дүрген чоруткаш, Ооң өөреникчилеринге барып: „Ол өлүглер аразындан катап дирилгеш, силерни мурнай Галилеяга чеде бээр. Ону аңаа көрүп каар силер“ – деп дыңнадыңар. Силерге Мээң чугаалаар дээн чүвем бо-дур». ⁸ Олар чевегден дүрген-не үнө халышкаш, коргуп-иргип-даа, аажок өөрүп-даа, ол бүгүнү Иисустуң өөреникчилеринге чугаалаар дээш чүгүржүпкеннер. ⁹ Хенертен Иисус Боду оларга уткуй бо келген. Ол: «Амыр-менди-ле!» – деп мендилээн. Херээженнер чоокшулай бергеш, доңгая кээп дүшкүлээш, Ооң буттарындан кужактап, Аңаа мөгейип турганнар. ¹⁰ Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Кортпаңар! Баргаш, „Галилеяже чоруптуңар“ деп Мээң ха-дуңмамга чугаалаңар. Олар Мени аңаа көрүп каар». ¹¹ Херээженнер орукка бар чыдырда, таңныыл шеринден элээн каш кижилер ол бүгү болган чүүлдү Бурганның дээди бараалгакчыларынга дыңнадып, хоорайга чедип келген. ¹² А демгилери баштыңнар -биле кады сүмелешкеш, шериглерге хөй акша бергеш, ¹³ оларга мынча дээннер: „Ооң өөреникчилери дүне када келгеш, бис удуп чыдырывыста, мага-ботту оорлап апарган-дыр“ – деп хамык улуска чугаалаңар. ¹⁴ А ол херектиң сураа чагырыкчының кулаанга чеде берзе, сагыш чооваңар: силерге багай чүү-даа болбас кылдыр бис ооң-биле дугуржуп каар бис». ¹⁵ Шериглер акшаны ап алгаш, айыткан аайы-биле кылганнар. Ол чугаа иудейлер аразынга калбаа-биле нептерээш, бөгүнгө дээр артып калган. ¹⁶ А он бир өөреникчи Галилеяже, Иисустуң чеде бериңер дээн даанче чорупканнар. ¹⁷ Орта Ону көрүп кааш, олар Аңаа мөгейгеннер, ыңдыг-даа болза, чамдыктары чигзиниге алзыпкан. ¹⁸ Иисус чоокшулап келгеш, олар-биле чугаалажып, мынча дээн: «Дээрге база черге бүгү эрге-чагырганы Меңээ берген-дир. ¹⁹ Ынчангаш барыңар, Аданың, Оглунуң болгаш Ыдыктыг Сүлдениң ады-биле бүгү чоннарны сугже суп, оларны Мээң өөреникчилерим боор кылдыр элдириңер. ²⁰ Силерге Мээң бүгү айтышкыннарымны сагыыр кылдыр оларны өөредиңер. Мен кажан кезээде, бо делегейниң төнчүзүңге чедир силер-биле кады мен».